ሓዳስ ኤርትራ

መበል 34 ዓመት ቁ.109 ሰንበት 5 ጥሪ 2025 ገጻት 12 ዋጋ 2.00 ናቕፋ

ገጽ 2
ስለምንታይ ጂኦግራፊ . . .

ገጽ 3
ኣህጉራዊ ዋዕላ መጽናዕቲታት ኤርትራ 2025

ገጽ 5
መዓስ ኢና እነመስግን?

ገጽ 6
ዝናር ጥበባት ማእከል ብምኽንያት . . .

ገጽ 11
ክለብ ደሴት - እታ ብናይ ገዛእ ርእሳ . . .

ኣህጉራዊ ዋዕላ መጽናዕትታት ኤርትራ ተኸፊቱ

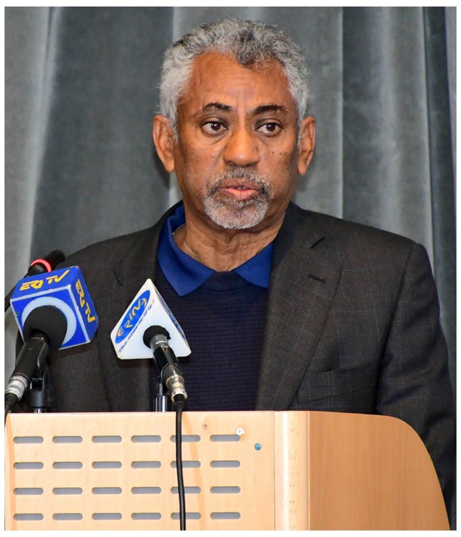

ስእሊ. ሳልሕ ዓብደልቃድር

ኣህጉራዊ ዋዕላ መጽናዕትታት ኤርትራ 2025፡ “ኣህጉራውን ዞባውን ምትሕግጋዝ ንዘላቒ ልምዓት” ኣብ ትሕቲ ዝብል ቴማ፡ ቀዳም 4 ጥሪ ኣብ ኣስመራ - ሆቴል ኣስመራ ፓላስ ተኸፊቱ።

ኣብ’ቲ መኽፈቲ ስነስርዓት፡ ሚኒስተራት ዝርከብዎም ላዕለዎት ሰበስልጣን መንግስትን ግንባርን፡ ኣብ ኤርትራ ዝመደበሮም ኣምባሳደራትን ካልኦት ዲፕሎማስኛታትን፡ ሓለፍቲ ኣካላት ቤት-ጽሕፈት ሕቡራት ሃገራት ኣብ ኤርትራ፡ ኤርትራውያንን ወጻእተኛታትን ክኢላታት፡ ከምኡ’ውን ሞያውያንን ካልኦት ዕድመ ዝተገበረሎምን ተሳቲፎም ነይሮም።

ኣደ-መንበር ኣሰናዳኢት ኮሚቴ ኣህጉራዊ ዋዕላ መጽናዕትታት ኤርትራ 2025 ዶ/ር ሓሊማ መሓመድ ኣብ ዘስመዓቶ ቃል፡ ቀንዲ መሰረት ምዕባለ ሃገራት ኣብ ትምህርትን መጽናዕትን ኣብ ዝሰርሑ ወፍሪ ከምዝምርኰሱ፡ እዚ ዋዕላ’ዚ ድማ፡ ኣገዳስነት መጽናዕቲ ብምግንዛብ ዝያዳ ንምስፍሑን ንምምዕባሉን፡ ከምኡ’ውን ሓቀኛ ምስሊ ኤርትራን ተራኣ ኣብ ዞባዊ ሰላምን ርግኣትን ኣህጉራዊ ምትሕግጋዝን ንምጉላሕ ዝዓለመ ምዃኑ ሓቢራ።

ሚኒስተር ዜና ኣቶ የማነ ገረመስቀል ብወገኑ፡ ኣህጉራዊ ዋዕላ መጽናዕትታት ኤርትራ 2025፡ በዚ ሎሚ ዓመት ተሓርዩም ቀሪቡ ዘሎ መጽናዕታዊ ወረቓቕቲ ኣብሉ፡ ኑቲ ብዝተፈላለየ ዓበይቲ ማዕከናት ዜና ዓለም ንኣስታት 20 ዓመታት ክዕባ'ቶ ኣንጻር ኤርትራ ዝተኻየደ ኣሉታዊ ዘመተ ንምእራምን ቅኑዕ ኣንፈት ንምትሓዝን ኣበርክቶ ከምዘህልዎ ኣረዲኡ።

ኣብ’ዚ ክሳብ 6 ጥሪ ዝቕጽል ዋዕላ፡ ኣብ ተፈጥሮኣውን ማሕበራውን ስነፍልጠት፣ ሕርሻን ባሕራዊ ጸጋታትን፣ ስነጥንትን ሃገራዊ ውርሻን፣ ዕድላትን ብድሆታትን ዲያስፖራ፣ ቁጠባን ምዕባለን፣ ኣከባብን ክሊማዊ ለውጥን፣ ቋንቋን ስነቋንቋን፣ ሕጊ፣ ሕክምናን ስነፍልጠት ጥዕናን፣ ፖለቲካን ዞባውን ኣህጉራውን ጉዳያትን፣ ስነፍልጠትን ቴክኖሎጅን፣ ከምኡ’ውን ኣብ ኣፋዊ ግጥምን ስነመዚቃን ዝርከብዎም 154 መጽናዕታዊ ወረቓቕቲ ክቐርቡ እዮም።

ኣስታት 70 ሚእታዊት ናይ’ቶም ድሮ ዝቐርቡ ዘለዉ መጽናዕታዊ ወረቓቕቲ፡ ኣብ ወሽጥን ወጻእን ብዝነብሩ ኤርትራውያን ሞያውያንን ክኢላታትን ዝተዳለው እዮ።

ኣህጉራዊ ዋዕላ መጽናዕትታት ኤርትራ 2025፡ ሓፈሻዊ ኣኼባታት፡ ጉጅለኣዊ ዘተ፡ ሓብራዊ ዘተ፡ ዓውደ-መጽናዕታት፡ ሰምፖዝዩማት፡ ስእላዊ ምርኢት፡ ንዘይዳበየን ረቂቕን ባህላዊ ውርሻታት ኤርትራ ዘንጸባርቕ ባህላዊ ምርኢትን ዘጠቓለለ ኮይኑ፡ ካብ ጀርመን፡ ኢጣልያ፡ ዓዲ-እንግሊዝ፡ ህዝባዊት ሪፓብሊክ ቻይና፡ ፈደረሽን ሩስያ፡ ሃንጋሪ፡ ህንዲ፡ ግብጺ፡ ኡጋንዳ፡ ሶማልያ፡ ኩባ፡ ሕቡራት መንግስታት ኣመሪካ፡ ካናዳን ካልኦትን ዝመጹ ምሁራት፡ ክኢላታትን ተመራመርትን ይሳተፍዎ ኣለው።

ዶ/ር ሓሊማ መሓመድ ኣብ ዘሕለፈቶ ሓበሬታ፡ ብርክት ዝበሉ ምሁራትን ክኢላታትን ብዛዕባ ኤርትራ ዘተኩረ መጽናዕታት ንምክያድ ዘለዎም ድሌትን ተበግሶን እናዓበየ ብምምጻኡ፡ ምውዳብ ናይ’ቲ ዋዕላ እዋናውን ኣገዳስን ከምዝኾነ ጠቒሳ፡ ዝቐርቡ ሓሳባት፡ ኣረኣእያታትን ኣበርክቶታትን ብጽፉት ክዝርበሉ ምዃኑ ኣረዲኣ።

ሃ/ማ/ሓ/ስ/ኩ/ኤ፡ ገንዘባዊ ሓገዝ ረኺቡ

ሃገራዊ ማሕበር ሓርበኛታት ስንኩላን ኲናት ኤርትራ፡ ኣብ ወጻኢ ካብ ዝነብሩ ዜጋታት ገንዘባውን ንዋታውን ሓገዝ ረኺቡ።

ብ2 ጥሪ ኣብ ማእከላይ ቤት-ጽሕፈት ማሕበር ኣብ ዝተኻየደ ናይ ምርካብ ስነስርዓት፡ ኣባላት ማሕበር ኤራ-ሓበን 132,000 ናቕፋ፡ ከምኡ’ውን ኣባላት ኤራ-291 ዝተፈላለዩ ኣልባሳት፡ ካሜራ ቪድዮን 8 ሽሕ ናቕፋን ኣበርኪቶም።

ኑቲ ሓገዝ ሒዞም ዝመጹ ዜጋታት ኣብ ዝሃብዎ ርእይቶ፡ ነፍሲ-ወከፍ ዜጋ ብሓፈሻ ንኣሸቱ ወለዶታት ድማ ብፍላይ፡ ስለ ናጽነትን ልኡላውነትን ንዝተኸፍለ ረዚን ዋጋ ማስዋእትን ስንክልናን ብምግንዛብ ዝገበርዎ ዘለዉ ሓገዝ ዘሐብን ምዃኑ ገሊጾም።

እዚ ከምዚ’ሉ እንከሎ፡ ግዱሳት ኤርትራውያን ነበርቲ እስራኤል 30,735 ናቕፋ፡ መንእሰያት መሪኽብን ከባቢኦን - ጀርመን 32,100 ናቕፋ፡ ከምኡ’ውን ካብ ኤምባሲ ኤርትራ ኣብ እስራኤል ዝተላእከ 836,100 ናቕፋ ሓገዝ ከምእተረኽበ ስዩምቲ’ቲ ቤት-ጽሕፈት የጽር።

ኣብ ሃገራዊ ማሕበር ሓርበኛታት ስንኩላን ኲናት ኤርትራ ሓላፊ ቁጠባዊ ዕቤት ኣቶ ተስፋሚካኤል ሃይለ ኣብ ዝሃቦ ሓበሬታ፡ እቲ ሓገዝ ምስ’ቲ ብህዝብን መንግስትን ኤርትራ ዝግበር ቀጻሊ ደገፍ ተደሚሩ፡ ጸገማት ኣባላት ኣብ ምቕላል ኣስተዋጽኦ ከምዝገብር ብምጥቃስ፡ ብስም ማሕበር ምስጋና ኣቕሪቡ።

ስእሊ. ዮውሃንስ መብራህቱ

ኵርናዕ ተመሃሮ

ሱራፌል ተስፋብሩኽ

ስለምንታይ ጂኦግራፊ ክንምሃር የድልየና

ጂኦግራፊ፡ ኣብ ፕላኔትና ንዝርከብ መሬት፡ ሰፋሮኣ፡ ኣብኣ ዝርአ ክስተታትን ባህርን ዘጽንዕ ዓውዲ እዩ። ኣብ መሬት፡ ተፈጥሮኣዊ ምስቅልቃላን ደቂ-ሰብን ዘለና መረዳእታ ዘዕቢ ዓውዲ እዩ። ጂኦግራፊ ኣብ መሬትን ጠፈራን ዘሎ ግዝዓት ጥራይ ዘይኮነ፡ እቲ ግዝዓት ከመይ ኢሉ ናብዚ ሕጂ ዘለዎ ደረጃን ቅርጽን በጺሑ የጽንዕ። ዋላ ደኣ ጂኦግራፊ፡ ንፕላኔት መሬት ዘጽንዕ ምዃኑ ይገለጽ እምበር፡ በቲ ኣብ መሬት ዝተረኽበ ፍልጠት፡ ንብዙሕ ፈጠራዊ ግዝዓትን መስርሓቱን፡ ከምኡ'ውን ንስነ-ፍልጠት ፕላኔታት ንምጽናዕ'ውን ቀሊል ዘይኮነ ኣበርክቶ ኣለዎ። ከምቲ ኩሉ ግዜ ንጂኦግራፊ ዝወሃብ መግለጺ እምበኣር፡ 'ጂኦግራፊ ንተፈጥሮኣውን ማሕበራውን ስነ-ፍልጠት ዘራኽብ ዓውዲ እዩ።' ኣጠቓልል ኣቢልካ እንክርአ፡ ኣብ ጂኦግራፊ እንረኽቦ ኣምራት፡ ንጠፈር፡ ቦታ ወይ ሰፍራ፡ ግዜን ዓቐንን የጠቓልል።

ኣብ መዓልታዊ ህይወትና ንገለ ንኣምራት ጂኦግራፊ ከይተጠቐምና ክንከይድ ኣይከኣልን። ካብታ እንቕመጠላ ገዛ፡ ካንሸሎ፡ ገዛውቲ፡ ዓዲ፡ ... ጀሚርና እናዓበየ ምስ ዝኸይድ ሰፍሓት፡ ኣገዳስነት ጂኦግራፊ ኣብ ህይወትና እናዓበየ ይኸይድ። ኣብ ቤት ትምህርትና ንዓውደ-ትምህርቲ ጂኦግራፊ እንህቦ ኣቓልቦ መዓረ ክንደይ እዩ? ብጂኦግራፊ መዓረ ክንደይ ኢና ምሱጣት? ስለምንታይ'ዩ'ኸ ጂኦግራፊ ክንመሃር ዝድለ? ጂኦግራፊ፡ ዝያዳ ናባና ዝቐረበን ኣገዳስን ዓውደ-ትምህርቲ እዩ። እዚ ዝስዕብ፡ ንኣገዳስነት ጂኦግራፊ ብቐልል ዝበለ ዝገልጽ ነጥብታት፡ ማክዳ ትንሱእ ዘለኣኸትልና እዩ። ንስኹም ከ ስለምንታይ ኢኹም ጂኦግራፊ ትመሃሩ?

ሰባት ብኸመይ ይጥምቱና ይህልዉ ኩሉ ግዜ የሕስበና እዩ። ብዝወሓደ ሸነኹ፡ ኣብ ቅድሚ ሰባት ኣገደስትን ድሓን መረዳእታ ዘለናን ሰብ ኴንና ክንቀርብ ንደሊ ኢና። 'ታይዋን' ክንብል ዝሓሰብናዮ 'ታይላንድ'፣ 'ኮንጎ' ክንብል 'ቶጎ'፣ 'ቶኾምብያ' ክንብል 'ቶኮር' ክንብል ከለና ኸ? ሰባት እንታይ ይብሉና? ናይ ጂኦግራፊ መባእታዊ ፍልጠት ካብ ከምዚ ዝበለ ሕፍረት የድሕነ። ጂኦግራፊ ኣብ ቅድሚ ሰብ በሊሕን ፈላጥን ኴንካ ክትቀርብ ዘይኮነ፡ ናይ ብሓቂ ፈላጥ፡ በሊሕን ቀሊጢፉ ናይ ምቕላብ ዓቕሚ ዘለዎን ሰብ ይገብረካ።

መባእታዊ ፍልጠት ጂኦግራፊ እንተ ዘይብልካ፡ ነቲ መዓልታዊ እትሰምዖ ዜናታት ሃገርካን ዓለምን ከመይ ኢልካ ክትርድኦ ኢኻ? መባእታዊ ኣፍልጦ ጂኦግራፊ ክህልወካ እንከሎ ግን ነቲ ዜና ኣብ ዝተዛመደ ኩነታት፡ ኣከባብን ግዜን ብምስኳዕ ብቐሊሉ ክትርድኦ ይሕግዘ። ንኣብነት፡ ሆንግኮንግ ኣብ ደቡባዊ ክፋል ቻይና እትርከብ ከተማ ምዃና ምፍላጥ፡ ነቲ ኣብቲ ከባቢ ዘለዎ ፖለቲካዊ ክርክራት፡ መበገሲኡን ዕላማኡን ክትርዳእ የኽእል። ሊባን፡ ካብ ኣስመራ ንምዕራብ 40 ኪሎሜተር ዘይበጽሕ ፍልልይ፡ ብመገዲ ማይነፍሒ፡ ሕብርቲ ሓሊፍካ እትርከብ ዓዲ ምዃና እናፈለጥካ፡ ኣካል ዞባ ጋሽ ባርካ ገይሩ ዝገልጽ ዜና እቲ ኸባቢ ኣብ ድምጺ-ሓፋሽ ምስ ሰማዕካ ከመይ ኢልካ ከተዛምዶ ኢኻ?

ጂኦግራፍ፡ ንእዋናዊ ፍጻመታት ኣብ ሓደ ዝተተሓሓዘ ዝምድና ወይ ኣጠማምታ ከተቐምጦ ይሕግዝ እዩ። ብእኡ ኣቢሉ ኸኣ ታሪኽ ብግቡእ ክንርዳእ የኽእል። ንኣብነት፡ ኣብ 30 ዓመት ብረታዊ ቃልስና፡ ህዝባዊ ሰራዊት ናብ ዝተፈላለየ ቦታታት ከጥቅዕ እንከሎ ዝጓዓዘሉ ዝነበረ መስመር፡ ምስቲ ማእከላይ ቦታ ሳሕል ዘራኽቦ ዝነበረ መስመራት ክትርዳእ እንተ ክኢልካ፡ ታሪኽ ብቐሊሉ ንኽትርዳእ ይሕግዝ። ጂኦግራፊ ምስቲ ጩቡጥ ቀርጺ ብምትሕሓዝ ክትርድኦ ስለ ዘኽእል ታሪኻዊ ፍልጠትካ ብቐሊሉ ክሰርጽ ይሕግዝ። ኣብቲ ዘሰዓበ ናይ መኸተ ንሉኡላውነት'ውን እንተ ኼንካ፡ ቡሬ ከይፈለጥካ፡ ዓዲበጊዖ ከይፈለጥካ፡ ነቲ ኣብቲ ግንባር ዝተኻየደ ጅግንነታዊ ርብርብ ምኽንያቱ ክርድኣካ ኣይክእልን። ኣብ ታሪኽ ዓለም'ውን ኣገዳስነትን ኣቀማምጣን መትረብ እንግሊዝን ሓጋይ ሩስያን ከይፈለጥካ፡ ንኻልኣይ ኲናት ዓለም ክትርድኦ የጸግም። ስለዚ፡ ጂኦግራፊ ንታሪኽ ዓለም ቀርጺ ዘትሕዝ ዓውደ-ትምህርቲ እዩ።

ኣብ ትቕመጠሉ ኣከባቢ፡ ዓዲ ወይ ከተማ፡ ኣንፈትካ ስሒትካ ጠፊእካ ትፈልጥ ዶ? ብዙሕ እዋን የጋጥም እዩ። ኣንፈትካ ኣነጺርካ ክትፈልጥ፡ ናይ ጉዕዞኻ እንፈት ክትርዳእ፡ ዝሓሸን ዝቐለለ መገዲ ክትጥቀም፡ ወዘተ መሰረታዊ መረዳእታ ጂኦግራፊ የድልየካ። ንኸባቢኻ፡ ዓድኻ ወይ ከተማኻ ቅርጻን ኣንፈታን ክትፈልጥ እንከለኻ፡ ብፍላጥ ይኹን ብዘይ ፍላጥ፡ ኣምራት ጂኦግራፊ ኣብ ግብሪ ትጥቀመሉ ኣለኻ ማለት'ዩ።

ብዘይ ጂኦግራፊ፡ ኣብ ጉዕዞኻ ክትረኽቦ ዝግብኣ ዝበለጸ ተመኩሮ ክትከስሮ ትኽእል ኢኻ። ንኣብነት፡ ካብ ኣስመራ ናብ ባጽዕ ክትከይድ ደሊኻ ኣለኻ። 1ይ መስመር፡ ኣስመራ - ደቀምሓረ - ነፋሲት - ጊንዳዕ - ጋሕቴላይ፣ 2ይ መስመር፡ ኣስመራ - ፍልፍል ሰለሞና - ጋሕቴላይ፣ 3ይ መስመር፡ ኣስመራ - ዓርቦረቡዕ - ነፋሲት - ጊንዳዕ - ጋሕቴላይ ጌርካ ባጽዕ ትኸይድ። ኣብዚ ሰለስተ መስመራት እትረኽቦ ተመኩሮ፡ ፍልጠት ወይ ምስትምቓር ዝተፈላለየ እዩ። ኣየናይ መስመር? ስለምንታይከ? ክትፈልጥ መሰረታዊ መረዳእታ ጂኦግራፊ የድልየካ። ካብ ጉዕዞኻ እትረብሖ ተመኩሮታት፡ ኣብ ጂኦግራፊ ብዘለካ መረዳእታ ይጽሎ።

እዛ እትነብረላ ዘለኻ ገዛ ስለምንታይ'ያ ኣብታ ዘላታ ተሰሪሓ? ስለምንታይ ህዝቢ ኣብ ሓደ ውሱን ኣከባቢ ተኣኪቡ ይነብር ኣሎ? ታሪኽ ናይቲ እትቕመጠሉ ዘለኻ ዓዲ ወይ ከተማ እንታይ'ዩ? ስለምንታይ ከ ኣብኡ ተደኲኑ? ጂኦግራፊኸ ነቲ እትቕመጠሉ ኣከባቢ ብምንታይ ይጸልዎ? ዝብልን ካልእን ሕቶታት፡ ንገዛኻ፡ ከባቢኻን ዓድኻን ክትርዳእ ይሕግዝ።

"ዓለም ጸባብ'ያ፡" "ዓለም ናብ ቀሸት ተቐይራ፡" ዝብል መግለጺ ካብ ዝስማዕ ውሑድ ኣይገበረን። ዓለም ንእሽተይን ጸባብ ዘይምዃና ኸኣ ኣጥዒኻ ትፈልጥ ኢኻ። ካብ ቤት ትምህርትኻ ክሳብ ሳዋ እትበጽሕ'ኳ ኣብ ውሽጢ ሃገርካ ልዕሊ ሽዱሽተ ሰዓታት ይወስደልካ። ዓለም ከም ቀደማ ዓባይ እያ ዘላ። እቲ ነዚ መግለጺታት ዝደረኾን ኣብ ታሪኽ ዓለም ዓቢ ቦታ ሒዙ ዘሎን ግን ዓውለማ እዩ። ዓውለማ፡ ዓለም ዝያዳ ዝተወሳሰበት ገይሩዋ ኣሎ። እዚ ውስብስብ ክትርዳእ ከኣ ናይ ጂኦግራፊ መሰረታዊ መረዳእታ ምህላዉ የገድስ።

ባህሊ ደቂ-ሰብ፡ ኣብ ከባቢ ዝተሰረተ እዩ። እቲ ሰባት ዝጠቀምሉ፡ ዝኽደንዎ፡ ቅዲ ህንጻ፡ ከምኡ'ውን ማሕበራዊ ዝምድናታቶም ከይተረፈ፡ ብኣከባቢ ይውሰን ወይ ይጽሎ። ነፍሲወከፍ መዳይ ናይ ባህሊ ደቂ-ሰብ እምበኣር ብጂኦግራፊ ይጽሎ። ጂኦግራፊ፡ ንብዙሕነት ባህሊ ህዝቢ ዓለም ክትርዳእ'ውን የኽእል። ሰባት ናይ ውሱን ከባቢ ክትፈልጥ እንተ ደሊኻ፡ ብዛዕባ መሬቶም ወይ ናይቲ ንሳቶም ዘመሓድርዎን ዝነብርሉን ከባቢ ንእሽቶ ኣፍልጦ ክህልወካ የድሊ። እዚ ኸኣ ብዘይ መሰረታዊ መረዳእታ ጂኦግራፊ ክትበጽሖ ኣይከኣልን።

ጂኦግራፊ፡ ኣመት መጻኢ'ውን ዝህብ ዓውዲ እዩ፣ ካብ ቅዲ ህንጻ፡ ፖለቲካ፡ ንግድን ካልእን ዝውከል ናይ ሎሚ ናይዛ ዓለም ገልጠምጠም፡ ኣብ ታሪኽ ጽባሕ ዝጸሓፍ እዩ። ንመጻኢ ዝወሃብ ትንተናታትን ኣመታትን ኣብ ጂኦግራፍ ከይተመርኰሰ ኣይኮነሉን። ስለዚ፡ ብውሑዱ ጂኦግራፍ ኣብ መዓልታዊ ህይወትና ክፍሊ ዘይክእል ዓውደ-ትምህርቲ እዩ። ብፍላጥ ይኹን ብዘይ ፍላጥ፡ ካብ ከባቢና ብዙሕ ንምሃር ኢና። እቲ ኣብ ቤት ትምህርትና እንምሃሮ ኣምራት፡ ምስቲ መዓልታዊ እነዘውትሮ ምንቅስቓሳትና ብምዝማድ፡ ነባሪ ፍልጠት ክንቀስም ንኽእል ኢና።

መወከሲ፤ Reasons to study geography _ Brainscape Academy

ማክዳ ትንሱእ

ብዘይካ ሰኑይ መዓልታዊ እትሕተም ጋዜጣ

ዋና ኣሰናዳኢ
ብርሃነ ምሕረትኣብ

ምክትል ኣሰናዳኢ
ዓብደልቃድር ኣሕመድ

ቍ.ስ 116266 / 201820 (256)

ቦርድ ምስንዳእ
ዮሴፍ ሃይለማርያም
ምሉእብርሃን ሃብተገብርኤል
ተስፋኣለም የማነ

ቍ.ስ 201820 (250)
ፋክስ. 127749 - ቍ.ሳ.ጶ. 247

ለይ-ኣውት
ፍርቱና ኤፍሬም
ትንሱእ ፍስሃየ
ሓበን ገብረኣምላኽ
ሰሎሜ ኣፈወርቂ
ሳምራዊት ሃብተ

ምዝርጋሕ ጋዜጣ
ቍ.ስ.163471-07588045

ምልክታ
ቍ.ስ 125013 - ቍ.ሳ.ጶ. 1284

ዳእላ ተመሃሮ

America Teacher: "what's the further away, America or the Moon?"

Student: "America!"

Teacher: "America? Whatever gave you that idea?"

Student: "Simple, We can always see the moon from the Eritrea, but not America!"

ሜሪ ማና

ጥቕሲ እዚ ሰሙን

"ክልተ ደረት ኣልቦ ነገራት እዮም ዘለዉ፣ ቅጅለትን ድንቍርናን ወዲ ሰብ። እቲ ካልኣይ ግን ርግጸኛ ኣይኮንኩን።"

- Albert Eintein

ንትምህርቲ፡ ምህዞ፡ ርኽበትን ሓፈሻዊ ህይወትን ዝገልጽ ጥቕሲ

ሪፖርታዥ

ኣህጉራዊ ዋዕላ መጽናዕቲታት ኤርትራ 2025

የሴፍ ሃይለማርያም
ስእሊ - ሳልሕ ዓብደልቃድር

ሆቴል ኣስመራ ፓላስ፡ ኣብ'ዚ ቅንያት ሓዲሽ ዓመትን በዓል ልደትን፡ ንልዕሊ ሓደ ዓመት ሰፊሕ ምድላዋት ዝተገበረሉ፡ ካብ ውሽጥን ወጻእን ዝመጽኡ፡ ኣብ ዝተፈላለየ ክሊ ዕድመ ዝርከቡ ምሁራት፡ ክኢላታትን ሞያውያንን ኤርትራውያንን ወጻእተኛታትን ጸዕርምን ግዜኦምን ዘሕሰሱሉ ሓደ ዓቢ መድብ'ዩ ኣኣንጊዱ - ኣህጉራዊ ዋዕላ መጽናዕቲታት ኤርትራ 2025!

ኣህጉራዊ ዋዕላ መጽናዕትታት ኤርትራ፡ ንፈለማ ግዜ ኣብ 2016'ኳ እንተጀመረ፡ ብድሕሪኡ ግን ብሰንኪ ኮቪድ-19ን ካልእ ረቛሒታትን ኣይተኻየደን። ሕጂ ግን ሳላ ሓያል ጻዕርን ድሌትን መንግስቲ ኤርትራ፡ ዘብሩ ጸጋማት ተኣልዮም፡ ንኻልኣይ ግዜኡ ትማሊ 4 ጥሪ 2025 ኣብ ሆቴል

ፕሮፌሰር ግርማ ብጹኣምላኽ

ኣስመራ ፓላስ ንሰለስተ መዓልታት ዝቕጽል መደባት ሰሪዑ፡ ተኸፊቱ ኣሎ። ኣብ መኽፈቲ ናይ'ቲ "ኣህጉራውን ዞባውን ምትሕግጋዝ ንዘላቒ ልምዓት" ኣብ ትሕቲ ዝብል ቴማ ዝተኸፍተ ኣህጉራዊ ዋዕላ፡ ሚኒስተራት፡ ሓለፍቲ ግንባር፡ ኣብ ኤርትራ ዝመደበሮም ዲፕሎማሰኛታት፡ ኣህጉራውያን ውድባት፡ ኣብ ኤርትራ ዝመደበረን ትካላት ቤት ጽሕፈት ሕቡራት ሃገራት፡ ካብ ውሽጢን ደገን ዝመጽኡ ኤርትራውያንን ካብ 20 ሃገራት ዝመጽኡ ወጻእተኛታትን ከምኡ'ውን ብርክት ዝበሉ ዕዱማት ኣጋይሽን ይሳተፉ ኣለዉ።

እቲ ኣህጉራዊ ዋዕላ ሰዓት 8:30 ቅ.ቐ ብዘኸረ ሰማእታት'ዩ ጀሚሩ። ብጹሓፊ ኣሰናዳኢት ኮሚቴ ኣህጉራዊ ዋዕላ መጽናዕትታት ኤርትራ 2025 ዶ/ር ተማስገን ተስፋማርያም፡ ንኹሎም ተሳተፍቲ ናይ እንቋዕ ብደሓን መጻእኩም ሓጺር መልእኽቲ ምስ ተሰምዐ፡ ብህጻናት መዝሙር ቀሪቡ። ቀጺሉ፡ ኣደ-መንበር ኣህጉራዊ ዋዕላ መጽናዕቲታት ኤርትራ 2025፡ ዶ/ር ሓሊማ መሓመድ፡ ኑቲ ኢጋጥሚ ዝምልከት ቃል ኣሰሚዓ። ዶ/ር ሓሊማ፡ ብስም ኣወሃሃዲት ኮሚቴን ኣቕሪባቲ መጽናዕታዊ ወረቓቕትን ኣብ ዘሰምዓቶ

ፕሮፌሰር ሰሎሙን ተስፋማርያም

ቃል፡ ኣህጉራዊ ዋዕላ መጽናዕትታት ኤርትራ 2025፡ መቐጸልታ ናይ'ቲ ኣብ 2016 ዝቐረበ ሓያሎ መጽናዕታዊ ወረቓቕቲ ዝቐረበሉ ዋዕላ ምዃኑ ጠቒሳ፡ ቀንዲ ዕላማኡ፡ ኣብ ውሽጥን ደገን ዝርከቡ ኤርትራውያንን ካልኦትን ምሁራትን፡ ንኤርትራ ኣብ ዘገድሱ ጉዳያት ኣተኩሮ ገይሮም፡ ንላድሕዶም ብናጻ ኢሂን-ምሂን ዝበሃሃልሉን ሓዲሽ መረዳእታ ዝረኽብሉን ኣካዳሚያዊ መድረኽ ምፍጣር ምዃኑ ገሊጹ። በዚ መንፈስ ድማ መጽናዕትን

ኣምበሳደር ሊ ሺያንግ

ምርምርን ምትኽባዕ ናይ ምትሕግጋዝን ኔትዎርክን ፎርም ውዲብኩ፡ ኑቶም ብዛዕባ ኤርትራ ዝግበሩ መጽናዕትታት ኣብ ዓለማዊ መደረኻት ተፈላጥነት ከምዝረኽቡን ሓቀኛ ምስሊ ኤርትራን ተራኣ ኣብ ዞባዊ ሰላምን ርግኣትን ኣህጉራዊ ምትሕግጋዝን ከም ዝጉልሕ ንምግባር ምዃኑ ሓቢራ። እዚ ኣህጉራዊ ዋዕላ ድማ፡ ካብ'ቲ ኣብ 2016 ዝተኻየደ ዋዕላ ተመኩሮ ወሲዱ፡ ንመጽናዕትታት ኤርትራ ንቕድሚት ክድርኽ ዘለዎ እምነት ገሊጹ።

ዶ/ር ሓሊማ ኣስዒባ፡ ኣብ'ዚ ዋዕላ፡ ኣስታት 300 መጽናዕታዊ ወረቓቕቲ ከምዝቐረቡ ጠቒሳ፡ ካብኣቶም እቶም 154 ወረቓቕቲ

ጥራይ ተመሪጾም፡ ኣብ 19 ጉጅለታት ተመቓቒሎም ንተሳተፍቲ ክቐርቡ ተገይሩ ከምዝሎ ኣረዲኣ። ንሱ "ማሰረት ናይ ኩሉ'ቲ ንምዕባለ ዝግበር ጻዕሪ ኣብ ምርምርን ትምህርቲን ብዝግበር ወፍሪ ስለ ዝምርኮሱ፡ ዝማዕበላን ኣብ ምምዕባል ዝርከባን ሃገራት፡ ኣብ'ዚ መዳይ ኣተኵረን ሓያል ጻዕሪን ቢጀትን'የን ዝሰልዓ። ኣህጉራዊ ዋዕላ መጽናዕትታት ኤርትራ ድማ፡ ብመጠኑ ዝ ሓቂ'ዚ ዘንጸባርቕ ስለ ዝኾነ፡ ምርምራት ክካየድ ዘተባብዕ፡ ኣካዳሚያዊ ምልውዋጥን ምሕያል ምትሕብባርን ክህሉ ዝዝቡር፡ ብዛዕባ ኤርትራ ሓቀኛ መረዳእታ ንምርካብ ዘኽእል፡ ተራ ኤርትራ ኣብ ዞባዊ ሰላምን ርግኣትን ዘንጸባርቕ፡ ኤርትራ ብመገዲ ሓባራዊ ምትሕግጋዝ ኣብ ምዕዋት ዓለማዊ ዘላቒ ምዕባለ እትገብሮ ዘላ ኣበርክቶ ዘጉልሕ ክኸውን ትጽበ ይግበር" ክትብል ሓቢራ።

ብድሕሪ'ዚ ሚኒስተር ዜና ኣቶ የማነ ገብረመስቀል'ዩ ሰፊሕ መግለጺ ኣቕሪቡ። ሚኒስተር የማነ፡ ኣህጉራዊ ዋዕላ መጽናዕትታት ኤርትራ 2025፡ በዝም ሎሚ ዓመት ተሓርዩም ቀሪቦም ዘለዉ መጽናዕታዊ ወረቓቕቲ ኣብሉ፡ ኑቲ ብዘተፈላለያ ዓበይቲ ማዕከናት ዜና ዓለም ንኣስታት 20 ዓመታት ከየባተኸ

ኣንጻር ኤርትራ ዝተኻየደ ኣሉታዊ ዘመተ ንምእራምን ቅኑዕ ኣንፈት ንምትሓዝን ኣበርክቶ ከምዝህልዎ ኣረዲኡ።

ቀጺሉ፡ መደብ ምቕራብ መጽናዕታዊ ወረቓቕቲ'ዩ ጀሚሩ። ብመሰረት'ቲ ዝወጽአ መደብ፡ ኣብ ተፈጥሮኣውን ማሕበራውን ስነፍልጠት፡ ሕርሻን ባሕራዊ ጸጋታትን፡ ስነጥንትን ሃገራዊ ውርሻን፡ ዕድላትን ብድሆታትን ዲያስፖራ፡ ቁጠባን ምዕባለን፡ ኣከባብን ክሊማዊ ለውጥን፡ ቋንቋን ስነ ቋንቋን፡ ሕጊ፡ ሕክምናን ስነፍልጠት ጥዕናን፡ ፖለቲካን ዞባውን ኣህጉራውን ጉዳያትን፡ ስነፍልጠትን ቴክኖሎጂን ከምኡ'ውን ኣብ ኣፋዊ ግጥምን ስነ-መዚቃን ዘተኩሩ መጽናዕታዊ ወረቓቕቲ ይቐርቡ ኣለዉ።

ኣብ'ቲ ኢጋጥሚ ንገለ ካብ'ቶም መጽናዕታዊ ወረቐት ዘቕረቡ፡ ወደብቲ ናይ'ቲ ዋዕላን ተሳተፍትን ረኺብና፡ ሓሳቦም ከካፍሉና ተወኪስናዮም ነይርና። ፈለማ ዝተወከስናዮ ዶ/ር ተማስገን ተስፋማርያም'ዩ። ንሱ፡ ሕብረተሰብ ኤርትራ፡ ሃብታም ተሞክሮን ዛንታን ዘለዎ ስለዝኾነ፡ እዚ ንዓለም ከማቕሉ እንተኾይኑ፡ ኣህጉራዊ ቅርዓት ክፈጥር ስለዘለዎ፡ እዚ ዋዕላ ክዳሎ ተገይሩ። እዚ ከኣ ኣብ ኤርትራ ምርምርን መጽናዕትን ንኸተዓብን ኣብ ምርምርን መጽናዕቲ ዝጠፉ ኤርትራውያን ከኑ ወጻእተኛታት ተራኺቦም ንኸላልዩን ዕድል ከም ዝኸፍት ኣረዲኡ። ኣብ'ዚ ዋዕላ ከኣ፡ ምስ ኤርትራ ዝተሓሓዙ ኣብ ዞባውን ውሽጣውን ጉዳያት ዘተኩሩ መጽናዕታዊ ወረቓቕቲ ቀሪቦም ስለዘለዉ፡ ንመጻኢ ባይታ ዘጸፍፍ ዕውት ዋዕላ ይእንገድ ከምዝሎ ገሊጹ።

ኣምባሳደር ህዝባዊት ሪፓብሊክ ቻይና ኣብ ኤርትራ ሚስተር ሊያንግ፡ "ኣብ'ዚ ዋዕላ፡ ካብ መላእ ዓለም ዝመጽኡ፡ ኤርትራውያንን ካልኦትን ምሁራት ይሳተፉ ስለዘለዉ ኣዝዩ ኣገዳሲ'ዩ። እዞም ኣብ ስነፍልጠትን ቴክኖሎጂን ተሞርኪሶም ዝቐርቡ ዘለዉ ወረቓቕቲ ድማ፡ ብዙሓት ስለ ዝኾኑ፡ ኣብ ምዕባለ ኤርትራ ጥራይ ዘይኮኑ ዝሕግዙ፡ ኑቲ ኤርትራ ዞባዊ ሰላምን ርግኣትን ኣብ ምፍጣር ኣብ ኣህጉራዊ ዝምድናታት እተካይዶ ዘላ ጻዕርን ኣበርክቶን'ውን ካልኦት ክርድእዎ ዕድል ስለዝፈጥሩ፡ ረብሓኡ ዕዙዝ'ዩ።" ክብል ገሊጹ።

ህንዳዊ ፕሮፌሰር ተጅ ዳሃር ብወገኑ፡ "ብዛዕባ ኤርትራ ንነዊሕ ዓመታት ዝቐጸለ ሌላ'ዩ ዘለና። ኣብ ዩኒቨርስቲ ኣስመራ፡ ካብ 1997 ጀሚረ ንሰለስተ ዓመት ከም መምህር ስነጽሑፍ ሰሪሐን ብድሕሪኡ'ውን ኣብ ኮሌጃት ሚሂረን እየ። ብተወሳኺ፡ ኣብ ሓያሉ ኤርትራ ዘኣንገደቶም ኣህጉራዊ ዋዕላታት ተሳቲፈ ኣለኹ። ሕጂ ከኣ፡ ኤርትራ ከምዚ ዓይነት ዋዕላ ምእንጋዳ ዘሐጉሰኒ'ዩ። ብመገዲ'ዚ ዋዕላ ገይራ ድማ፡ ኑቲ ዘለዋ ሃብታም ታሪኽ፡ ባህልን ካልእ ጸጋታታን ንኻልኦት ሃገራት ከተላልየሉ ተስፋ እገብር" ክብል ገሊጹ።

ካብ ካናዳ ዝመጽአ ዶ/ር ሰሎሞን ተስፋማርያም እውን ሓደ ካብ'ቶም መጽናዕታዊ ወረቐት ዘቕረበ'ዩ። ዶ/ር ሰሎሞን፡ ከተማ ባጽዕ ከመይ ነይራ? ከመይ ኣላ? ከመይ ከ ክትከውን ትኽእል? ኣብ ዝብል ዘቐረቦ ገምጋማዊ መጽናዕቲ፡ ኑቲ ፍሉይን ታሪኻውን ህንጻ ከተማ ባጽዕ ዓቂብኩ፡ ከመይ ገይርካ ኑቲ ዝፈረሰ ህንጻኻ፡ ዘመናዊ ከተማ ትፈጥር ዝብል ብዲጂታላዊ መሳርሒታት ተጠቒሙ'ዩ ኣቕሪቡዎ። ኣብ ከምዚ ዓይነት ዋዕላ ንፈለማ ግዜኡ ዝሳተፍ ዘሎ ዶ/ር ሰሎሞን፡ "ኣብ ስነፍልጠትን ቴክኖሎጂን ዝተሞርከሱ ወረቓቕቲ፡ ኣብ ምህናጽ ሃገር ልዑል ተራ ስለዘለዎም፡ ክንጥቀመሎም ብምዝኽኻር፡ መንእሰያት፡ ንኤርትራ ንምህናጽ፡ ካብ ምንባብን ምምሃርን ንድሕሪት ኣይትበሉ ክብል" ተላቢዩ።

ዶ/ር ሰናይ ወልደኣብ፡ ካብ ኮሌጅ ቢዝነስን ማሕበራዊ ስነፍልጠትን ድማ፡ "ኣብ ውሽጥን ደገን ብዝርከቡ ዜጋታት መጽናዕታዊ ወረቓቕቲ ስለ ዝዓለወ፡ ከምዚ ዓይነት ዋዕላ ዝም መጽናዕቲ ዘካይዱ ዘለዉ ወገናት ኣብ ሓደ መድረኽ ኣራኺቡ ብዛዕባ'ቲ ዝገብርዎ ዘለዉ፡ ሓሳብ ንሓሳብ ክለዋወጡ ዝሕግዝ'ዩ። ብቐንዱ'ውን እቲ ዝገብርዎ ዘለዉ መጽናዕቲ ንምዕባለ ኤርትራን ተፈላጥነት ኤርትራ ኣብ ዓለምን ንኽበርኽ ዝሕግዝ እዩ። መጽናዕታዊ ምርምር ኣብ ህንጸት ሃገር ዘለዎ ኣበርክቶ ደርኡ ስለ ዘሎ፡ ብቐጻሊ ክካየድ ኣለዎ" ኢሉ።

ዶ/ር ኤደን ታረቀ፡ ሓንቲ ካብ'ቶም መጽናዕታዊ ጽሑፍ ዘቕረቡ'ያ። ብዘይ ምርምር ዝረጋገጽ ምዕባለ ስለዘየለ፡ ከምዚ ዝኣመሰለ መጽናዕታዊ ምርምር ዘኣንገደሉ ኣህጉራዊ ዋዕላ ምኻያድ፡ ኣብቲ እትካይዶ ዳግመ-ህንጻ ተወሳኺ ሓይሊ ዝህብ ምዃኑ ትሕብር። ብልጫ ናይ'ዞም ዝቐርቡ ዘለዉ ወረቓቕቲ ድማ፡ ብዙሕ ዓውድታት ዝሓቘፉ ስለ ዝኾኑ፡ ምስ ግዜ ዝያዳ ረቒቖምን ሃብቲሞምን፡ ኣብ መስርሕ ህንጸት ሃገር ክንጥቀመሎም ዕድል ዝፈጥር ከምዝኾኑ ኣረዲኣ። ንዓና ዝምልከት መጽናዕታዊ ወረቓቕቲ፡ ምቕራብ ናትና ቅዲ ኣተሓሳስባ ክህልወና ዝገብር ስለዝኾኑ፡ ኣብ መጻኢ፡ በዓይነቶም ተዳልዩ ክቕሎ ተላቢያ።

ካብ ካናዳ ዝመጽኤ ፕሮፌሰር ግርማ ብጹኣምላኽ ብወገኑ፡ ነብረን ምስ ክሊማ ተኣሳሲሩ ዝኸይድን ብቑዕ ህንጻ ንምስራሕ፡ ዝሕግዝ መጽናዕታዊ ወረቐት'ዩ ኣቕሪቡ። ፕሮፌሰር ግርማ፡ ኤርትራውያን ብሰንኪ ዝተፈላለየ ተጻብኦታት ዓድና ከምዕብል ዕድል'ኳ እንተዘይረኸብና፡ ብሓገዝ ተበጺሑ ዘሎ ሳይንስን ቴክኖሎጂን ግን ኑቲ ኣብ መስርሕ ህንጻ ካልኦት ዝገበርዎ ጌጋታትን ወጽኣታትን ከይደገምና፡ ምዕቡላት ሃገራት ዝጽሕዎ ሞያ ህንጻ ክንውንኖ ከምንክእል'ዩ ሓቢሩ። ከምዚ ዝኣመሰለ ዋዕላ ድማ፡ ኤርትራውያን

ዶ/ር ሓሊማ መሓመድ

ፍልጠትናን ክእለትናን ኣወሃሂድና፡ ሃገርና ከምንዕብል ባይታ ዝፈጥር ስለ ዝኾኑ፡ ክቕጽል ኣዘኻኺሩ።

ማእከል ስነዳን ምርምርን ኤርትራ፡ ኣብ'ቲ ዋዕላ፡ ብቪድዮን ኣሳእልን ዝተሰነየ

ዶ/ር ተማስገን ተስፋማርያም

ኣብ ኤርትራ ዝርከብ ንታሪኻዊ፡ ባህላዊ፡ ሃይማኖታዊን ካልእን ዝገልጽ ሰነዳት

ፕሮፌሰር ተጅ ዳሃር

ኣቕሪቡ ኣሎ። ኣቶ ሚከኤል በርሀ ድማ፡ ሓደ ካብቶም ኑቲ ዝቐረበ ምርኢት ንተዓዘብቲ ዝገለጹ ዝበሩ ኣባላት ማእከል ስነዳን ምርምርን ኤርትራ ኮይኑ፡ ዕላማ'ቲ ዘቕረብዎ ምርኢት፡ ኤርትራ ማዕከን ሃብታም ጥንታውን ዘመናውን ታሪኽ ምዃና ንምሕባር ከምዝኾነ ኣረዲኡ። እዞም በብእዋኑ ዝቐርቡ መጽናዕታዊ ወረቓቕቲ ድማ፡ መወከሲታቶም ብቐንዱ ኣብ ማእከል ስነዳን ምርምርን ኤርትራ ዘሎ ሰነድ ስለ ዝኾኑ፡ ካልኦት ተመራመርቲ'ውን ክጥቀምሉ ኣዘኻኺሩ።

ጐድኒ ጐድኒ'ቲ ኣህጉራዊ ዋዕላ፡ ኑቲ ረቂቕን ዘደረቂቕን ባህላዊ ውርሻ ኤርትራ ዘንጸባርቕ ኤግዚብሽን፡ ክልተ

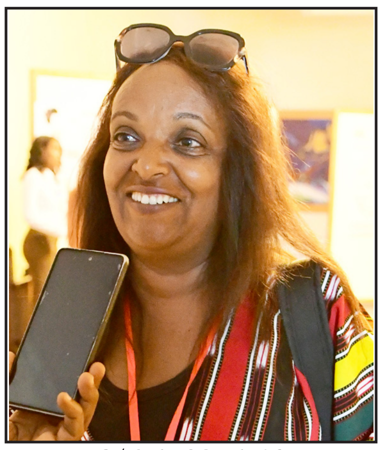

ዶ/ር ኤደን ታረቀ

ሰምፖዝዩማት፡ ብፖስተር ዝቐርቡ መጽናዕቲታት፡ ክልተ ኢሂን-ምሂን ዘለዎም ዎርክሾፓትን ዝተፈላለዩ ባህላዊ መደባትን ክቕርቡ ከም መደብ ተታሒዞም ኣለዉ።

ደቂ ሸሓይ - ኣብ ምሕደራ ስርዓተ ቀረብ ጽሩይ ማይ ኣብነታዊት ዓዲ

ዓንዶም ግርማይ (ወዲ-ደረስ)

ካልኣይ ክፋል

ኣብ ቀዳማይ ክፋል ናይ'ዚ "ደቂ ሸሓይ፡ ኣብ ምሕደራ ስርዓተ ቀረብ ጽሩይ ማይ ኣብነታዊት ዓዲ" ብዝብል፡ ናባኹም ዘለኣኽናዮ ጽሑፍ፡ ነበርቲ ደቂ ሸሓይ ድሕሪ ሓያል ጻዕርን ከቢድ ዋጋ ዝኸፈለተ ስራሕን ዝዘርግሑ ሸቓሪ ማይ ፈቲሖም ኣብ ማእከል ዓዶም ዘቖምዎ ነቑጣታት መዐደሊ ማይ ጸምጸምኒ ዘቕረበ ተመልኪትና። እንተኾነ በዚ'ውን ስለዘይዓበ፡ ናብ ነፍሲ-ወከፍ መንበሪ ገዛ በዓል ናይ ምዝርጋሕ ወጥን ከምዝሓጸጹ'ውን ርኢና። ካልኣይ ክፋሉ ይስዕብ፡

ኮሚቴ ማይን ጽሬትን ደቂ ሸሓይ፡ ዝወጠኖ ናብ ነፍሲ-ወከፍ መንበሪ ኣብያተ ናይ ምዝርጋሕ መደብ፡ ልዑል ወጻኢታት ስለ ዝሓተተ፡ ምስ ምምሕዳር ብምውህሃድ፡ ተኻፊሊ ደገፍ ከምዝረኽብዎ በሪሁ። ይምልከቶ ምስ ዝበልዎ ኣካል ዘተ ገይሮም መፍትሒ ረኺቦም። ኣብ ማእከል ዓዲ ነቑጣ መዐደሊ ማይ ተባሂሉ ዝዘርግሐ ማስመር ጀሚሮም። ብጽቡቕ ሰሪሖሙሉ፡ በዚ ተተባቢዖም ዓቕሚ ዘለወን ስድራቤታት ናብ መንበሪአን ቀጻሊ ማይ ብምእታው፡ ማስመር ማይ ክዘርግሓ ተበጊሰን።

ዝሓለፉ ዓቕሙ ኣወሃሂዱ ዝተበገሰን ውሳኔ ካብ ምፍጻም ዝዓገቶ የለን። ነበርቲ ደቂ ሸሓይ፡ ከም ሕልሞምን መደቦምን ማስመር ማይ ናብ መንበሪ ቤቶም ከእትዉ ናይ ዝወሰኑ ነበርቲ ትጽቢት ካብ ዝተኣበረሉ ንላዕሊ ክኸይድ ጀሚሩ። ኣብ ሓጺር ግዜ ማስመር ማይ ናብ መንበሪ ቤተን ክዝርግሓ ክኢለን ዘለዋ ስድራቤታት 70 ሚእታዊት ክበጽሕ ክኢሉ ኣሎ። በዚ ድማ ቀጻሊት ማይ ኣእትየን ብርትዓዊ ክፍሊት ተጠቂመን ጽሬቱ ዝተዋሕሰ ማይ ክሰትያ ክኢለን ኣለዋ። ነተን ናይ ምእታው ደሊት ይኹን ዓቕሚ ዘይብለን ስድራቤታት ድማ፡ ኣብ ቀረበአን ካብ ዝተደኮኑ ነቑጣታት መዐደሊ ማይ ክጥቀማ ርሑብ ዕድል ተፈጢሩለን ኣሎ።

ነበርቲ ደቂ ሸሓይ ዝ. ደረጃ ክበጽሑ፡ ሕመረት ምኽንያት። ማጆም፡ እታ ኣብ 70ታት ዝተፋሕረት ን10ታት ዓመታት ኪዳና ዘይጠለመት ዒላን ኣብ 80ታት ዝተሃነጸት እሞ ድሕሪ ማስርሕ ጸገም ዝተጸበረላ ዲጋን እያ፦ በብእዋኑ ኣብ ማይ ክዖ ዘፍደቓ ወፍሪ'ውን ዘይደኸመ ግደ ኣለዎ። እቶም ነበርቲ ኣብዚ ሕጂ እዋን ኣብ ማእከል ዓዶም ካብ ዝተደኮና 12 ነቑጣታት መዐደሊ ማይ ረኺቦም ዘለዉ ማስትርሆ፡ ምስ ሕሉፍን 10ታት ዓመታት ዘቆጸረ ሕሰም ጸምኢ ማይን ብምንጽጻር፡ ኣበርክቶን ጥራይን እፎይታ ተሰሚዖም ከምዝሎ ይገልጹ። ኣብዚ ከይተገልጸ ክሓልፍ ዘይግባእ፡ ነበርቲ ደቂሸሓይ፡ ማስመር ማይ ኣብ ቤቶም ክዝርግሑ ደርኺት ከምዝፈጠረሎም ዝገልጽዎ፡ እቲ ንመዐደሊ ነቑጣ ተባሂሉ ዝዝርግሐ ማስመር ማይ'ዩ ነይሩ።

ክሊማዊ ጽልዋ፡ ኣብ ስርዓት-ቀረብ ማይን ሰብን ጥሪትን ብዝወረዶ ጽልዋ፡ ከቢድ ናይ ጸምኢ ሓደጋ ካብ ዘውድቑ ባህርያዊ ክስተታት ሓደ እዩ። ነበርቲ ደቂ-ሸሓይ ግን ሰናፍት ኣይኮኑን፦ ንዝወረዶም ሸግር ነሪ ፍታሕ ንምንጻእ፡ "ብደሆ" ብምባል ተላዒሎም።

ኣብ መንጎ'ዚ ከሉ ንጥፈታቶም ነበርቲ ወይ ኣፍደገ ስርዓተ ቀረብ ማይ ናይ'ታ ዓዲ፡ ሓደ በዓሊ ኮንት ገጢምዎም። ንሱ ድማ፡ ኣብ ኣቕርቦት ማይ ብዓለታ ዝጸሉ - ማጠን ሃልኪ ማይ ብዘዓጸፈ ክወሰኽ ብምጅማሩ እዩ። እቲ ምኽንያት ከኣ፡ ነበርቲ ብዘይ ምቑጣብን ከም ድሌቶምን ማይ ክህልኹ ስለ ዝኸኣሉ እዩም።

ደቂ ሸሓይ 2024

ህዝቢ ደቂሸሓይ ብዘለዎ ዘይሕለል ጻዕሮምን ዘይንቦህ ወህደቶምን ብዝተኸተሎ ናብ ዓወት ዝበጽሐ መትከሎም፡ ፈለማ ካብ ኣብ ጥቓ ተን ን10ታት ዓመታት ምንጪ ማይ ኮይና ዘገልገለት ዒላን ዲጋን ዝሓጸዎ ነቑጣታት መዐደሊ ማይ፡ ቀጺሉም ኣብ ማእከል ዓዶም ዝሓጸዎ ነቑጣታት፡ በዚ ወጻኢት'ዚ ድማ ማይ ንምትራት ዝጠፍእ ግዜን ሃልኪ ጉልበትን ተራሒሱ ናብ መንበሪ ቤቶም ንኽዝርግሑ ዝተኸፍተሎም ዕድል ተጠቒሞም ጽሩይ ማይ ከሰትዩ ምብቅዖም ተመልኪትና። ስለዚ ድማ፡ ምስ ምምሕያሽ ኣገልግሎት ቀረብን መሳለጥያን ብምዝማድ፡ ተጠቃምነት ማይ ክዛይድ ጀሚሩ።

ይኹን'ምበር፡ ኮሚቴ ማይን ጽሬትን ደቂ ሸሓይ ዝ. ኣብ ግምት ብምእታው፡ ምስ ምምሕዳርን ህዝብን ብምርድዳእ፡ ነቲ ደረቱ ዝሓለፈ ወርሓዊ ማጠን ሃልኪ ማይ ክድርትዎ ወሲኖም። በዚ ድማ ወርሓዊ መቐነን ሓንቲ ስድራ፡ ብመንጽር ማሕበራዊ ኣህጉራዊ ውድብ ጥዕና ከምኡ'ውን ብደረጃ ሃገር ከም ቅቡል ዝተወሰደ መለክዒ ወርሓዊ ሃልኪ ማይ ንትንፋስ ኣብ ገጠር 20 ሊትሮ፡ ኣብ ከተማ ድማ 40 ሊትሮ ንዝብል ኣብ ግምት ብምእታው፡ ን5 ዝኣባላታ ስድራ ደቂሸሓይ 5 ሜትር ኩብ (5000 ሊትሮ) ክፍቀደላ ዝብል ሓሳብ ቀሪቡ። 5 ሜትር ኩብ ን5 ትንፋስ ነበርቲ ደቂ ሸሓይ ንወርሒ ክምቀል ከሎ፡ ብጽሒት ስድራ 163 ሊትሮ፡ መዓልታዊ መቐነን ሓደ ሰብ ከኣ 33 ሊትሮ ይበጽሖ። እዚ ቅጣሪ'ዚ፡ ኣብ መንጎ ገጠርን ከተማን ንዘሎ ማጠን ሃልኪ ዘርኢ ኩይኑ ስለ ዝተረኸበ ብኡ ክጸድቕ ተወሲኑ።

እዚ ኣገባብ ምሕደራ'ዚ፡ ነቶም ነበርቲ ምስ ዝጽንሖም ከቢድ ናይ ማይ ብደሆ፡ ደረጃኡ ዝሓለወ ኣቕርቦት ክረኽቡ ሓጊዝዎም እዩ። እንተኾነ ሕጂ'ውን ነታ ትሕዝቶ ምንጪ ማጆም ዝኾነት ዒላዖም ዝፈታተኑ ረቛሒታት ኣየቋረጹን።

ደርቂ ወይ ዋሕዲ ዝናብ፡ ሓደ ካብ ቀንዲ ጠንቂ ምንቅልቓል ምንጪ ማያዊ ኣካል እዩ። ኣብ ደቂ ሸሓይን ከባቢኣን በበእዋኑ ኣብ 1970፡ 1983፡ 1984፡ 2014ን 2018ን ብኣብነት ዝጥቀስ ደርቂ ከምዝገጠሞ ነበርቲ ይጸውዩ። ብፍላይ ኣብ 2018 ኣብቲ ከባቢ ዘጋጠመ ትሑት ማጠን ዝናብ፡ ንነበርቲ ከባቢ ኣብ ከቢድ ፈተነ ዘውደቐ ምንባሩ ድማ'ዩ ዝሕበር። ህዝቢ ዝለመዶ ኣገልግሎት ጽሩይ ማይ ስኢኑ፡ ኣይታትን ቈልዑን ንልዕሊ 6 ሰዓታት እናተጻወሩ ማይ ክቐርቱ ተገዲዶም እዮም። ብኸምዚ ዝተጠቕሰ ኣገባብ ነበርቲ ህይወቶም ክቕጽል ከቢድ ስለዝነበረ፡ ህዝቢ ብምምሕዳርን ኮሚቴ ማይን ተመሪሑ ንመጸናዕቲ ዝሕግዝ ሰፋሕቲ ኣኼባታት ኣካይዱ። ኮሚቴ ማይን ኣመሓደርትን ምስ ዝለዎም ተማኺሮ፡ ጻዕርን ተወፋይነትን ህዝቢ ኣብ ግምት ብምእታው፡ ፍታሕ ንምርካብ ንሓባራዊ ውሳኔ ልዝብ ምስ ህዝቢ ከምዝደለ ተረዲኦም። ነፍሲ-ወከፍ ስድራ ድማ ካብኣ ዝድለ ከዘበርክት ድልውነታ ከተረጋግጽ ተሓቢሩ። ኣብ ርእሲ'ዚ ኣብ ደገ ዝነበሩ ተወለድቲ'ታ ዓዲ ተወፋዪም ዓቕሞም ከበርክቱ ተላቲዮም። ኮሚቴ ማይን ኣትሌት ምምሕዳርን ድማ ብዘለዋ እቲ ጸገም ንዝምልከቶ ብዘየገድስ ንምርዳእን ሓገዝቱ ንምሕታትን ተዋፊሮም።

ሕጽረት ማይ ንምፍዋስ ብነበርቲ ዝተወሰደ ስጉምቲ

ኣብዚ ኒታ ዓዲ ድሒሩ ዘጋጠማ ደርቂ ዘስዓቦ ሕጽረት ዝሰተ ማይ ሰብን ጥሪትን፡ ከም ቀዳማይ መፍትሒ ዘጠሰዎ ኣብ ከባቢ ናይ'ታ ናይ ቀደም ዒላኦም ተወሰኺ ዒላ ንምኹዓት መጸናዕቲ ክግበረሎም ንኽኢላታት ክፍሊ ሃብቲ ማይ ተወከሶም። እንተኾነ፡ ከምኡ ምግባር ለውጢ ከምዘይ ኣምጽእ ከምዝይኸኣል ተሓቢርዎም። እዚ ካብ ዘይኮነ ምንጪ ትሕተ-ባይታኣዊ ማይ ደቡባዊ ምዕራብ ዓዶም መጸናዕቲ ክገበረሎም ሓቲቶም። ምስ ኣቃውማ'ቲ ከባቢ ዓሚቝ ዒላ ከዒትካ ውሕስነት ዘለዎ ማይ ክትረክብ ከምዘይክኣል፡ እንተኾነ ኣብቲ ከባቢ ብኢድ ዝተኳዕተ ዒላ፡ ኣብ ልዕሊኡ ግቡእ ፍወሳ ማይ ክዖ (ዲጋን ዓባይቲ ከትርታትን) ብምስራሕ፡ እቲ ጸገም ክፍታሕ ከምዝኽእል፡ ወጻኢት መጸናዕቲ ሞያውያን ተሞሪፊዎም።

እቲ 'መጠኛ ዲጋ ምስራሕ' ዝብል በቶም ክኢላታት ዝተዋህቦም ሓበሬታ ድማ፡ ናብ ህንጸት ዲጋ ከተኩሩ ቀሲቦም። ዲጋ እትህነጸሉ ቦታ ንምንጻር መጽናዕቲ ተኻይዱ። ንምህናጻ ድማ 7 ሚልዮን ባጀት ከምዝድሊ ተሓቢርዎም። ነበርቲ ድማ ኒታ ዲጋ ንምህናጽ ዝከኣሎም ገበሩ። ልዕሊ ዓቕሞም ንዘኾነ ድማ ብመገዲ ወከልቶም ምስ ዝምልከቶም ኣካላት መንግስቲን ምምሕዳርትን ጻዕሪ ክካይዱ ምኻኖም ብምርግጋጽ፡ ኣብ ትሕቲ'ታ እትህነጽ ዲጋ ተወሰኽቲ ዒላታት ክኾዓታ ኣብ ስምምዕ በጺሖም።

ነበርቲ ንዚጋጠሞም ጸምኢ ማይ ንምፍታሕ ተሰፋ ዘንበሩላ ህንጸት ዲጋ ዝበቅዖ ከምዝይብሎም ንምርኣይ፡ ተወለድቲ ኣብ ወሽጢ ዓዲን ካብ ወጻኢ ሃገርን 2 ሚልዮን ብገንዘቡ 3 ሚልዮን ዝግመት ድማ ብጉልበት ከበርክቱ እንከለው፡ ተወሳኺ ብመንግስቲ ድማ 4 ሚልዮን ናቕፋ ደገፍ ብምግባር፡ ብ9 ሚልዮን ናቕፋ፡ 250 ሽሕ ሜኩብ ማይ ናይ ምዕቃብ ዓቕሚ ዘለዋ ዲጋ ኣብ ውሽጢ 8 ወርሒ ማስርሕ ህንጸታ ረዚሙ። ኣብ ርእሲ'ዚ ኣብ ታሕተዋይ ክፋል ማይ ክዖ ናይታ ዲጋ ክልተ ዒላታት'ውን ተኳዒተን። ትሕዝቶ ምንጪ ማጆን ድማ ካብ ብኮላ ናጹ ንዘቤታዊ መዓላ ድማ ብቑዕ ምዃኑን ተረጋጊጹ። እዚ ድሕሪ ምግባር፡ ንጽህናኣን ንምሕላው ከምዝህደማ ተገይሩ። ምስኡ ኸኣ፡ ማስመር ኤለክትሪክ መጨንገዒ ማይ፡ ተወሳኺ መጨንገዒ ጸሓያዊ ጸዓት ተተኺሉለን። ከም መሓለውታ ኒታ ናይ ቀደም ዒላ'ውን ንጸሓያዊ ጸዓት ዘድሊ ንብረትን ተወሳኺ ልዕሊ ሰለስተ ኪ.ሜ ተዓዒዙ ናብ ሓድሽ ዝተሃነጸ ባኮ ማይ ዝኣቱ ማስመር ማይን ተዘርጊሑ።

ህንጸት'ዛ ዲጋን ምስኡ ተተሓሒዞም ዝሰዓቡ ምውሳኽ ምንጪ ማይ ደቂ ሸሓይ፡ ምትካል መጨንገዒ ጸሓያዊ ጸዓት እንታይ ፍታሕ ኣምጺኡ? መብርሂ ዘድልዮም ሕቶታት'ዮም። ዛንታ ነበርቲ ደቂ ሸሓይ ንኸሉ ትምህርቲ ክኸውን ዝኽእል ድንቂ ኣብነት'ዩ። ኣብታ ዓዲ ተዋዲዱ ዘሎ ስርዓት-ቀረብ ማይ፡ ክንዮ ንዘቤታዊ መዓላ ከገልግል ዝኽእል ምኳኑ ሞያውያን ናይ'ቲ ዓውዲ ዝገልጽዎ'ዩ። እዚ ስርዓት-ቀረብ ማይ'ዚ፡ ዝያዳ ውሑስ ዝገብሮ ከኣ ዝተዋደደሉ መጨንገዒ ጸዓት'ዩ።

ኮሚቴ ማይ ደቂ ሸሓይ፡ ምስ ዘጋጥሞም ብደሆታት እናበልሑን እናጠንከሩን ንምምሕዳር ግቡእ ጸብጻብን ሓበሬታን ኣብ ግዜኡ እናቕረቡ፡ ህዝቢ ግቡእ ኣገልግሎት ንኽረክብ ዝጽዕቱ፡ ንነዊሕ ዓመታት ከይሰልከዩ ዝሰርሑ'ዮም። ከም ወጽኢት ናይ'ዚ ብሉጽ ተመኩሮ ንምልላይ ብደረጃ ሃገር ኣብ 2018 ዝተኻየደ ማስርሕ ምመዓዩ ዓዲታት፡ ደቂ ሸሓይ ኣብ ቀዳሚት ብምስራዓ ብቕዓታ ዘመስከረት ዓዲ ክትከውን ክኢላ። ብዘይካ'ዚ ድሒሩ ኣብታ ዓዲ ኣብ ግዜ ደርቂ ክጸወር ዝኽእል ምንጪ ማይ ብምውሓስ ብዘተኻየደ ንኡስ መጽናዕቲ፡ ብኣብነት ክትጥቀስ ዝኽእላ ዕማም ከምዝፈጸመት ትጥቀስ።

ሸወደን ዘኣንገደቶ ዓለማዊ ቅነ ማይ 2024፡ ከም ዝመርሓ ባህሪ ምርኩስ ዝገበረ፡ ምህብታም ትሕተ ባይታዊ ማይን ከምኡ'ውን ማስርሕ ምዕቃብ ሓመድን ማይን ንተመክሮ ምምሕዳር ደቂ ሸሓይ ከም ኣብነት ተወሲዱ፡ ብመልክዕ ቪድዮ ቀሪቡ።

ገለ ነጥብታት ብዛዕባ ማይ፦

- 703 ሚልዮን ካብ ህዝቢ ዓለም ውሑስ ማይ ኣይረኽቡን።
- 840 ሚልዮን ካብ ህዝቢ ዓለም ዓመታዊ ምስ ማይ ብዝተኣሳሰሩ ሕማማት ይሞቱ።
- ኣብ ዓለም ኣብ ነፍሲ-ወከፍ ደቒቕ ሓደ ህጻን ምስ ማይ ብዝተኣሳሰሩ ሕማማት ህይወቱ ይሰኣን።
- ሕጽረት (ዋሕዲ) ማይን ጽሬትን ዝጠንቁ ብሕማም ወጻኢት ዓመታዊ ናይ ዝሞቱ ሰባት 842 ሽሕ ይበጽሕ።
- ልዕሊ 80 ሚእታዊት ካብ መትረብ ረሳሕ ፈሳሲ ማይ፡ ማስርሕ ምጽራይ ከይተገብረሉ ናብ ሩባታት፡ ቀላያትን ጕምምን ባሕርን ይድፋእ።

ይቕጽል…

በረኸት ሞባዚ

ሚ/መ/ማ/ኣብዛበን - ክፍሊ ሃብቲ ማይ

ህዝቢ ደቂ ሸሓይ ኣብ 2018 ኣብዚይ ውሑስ ምንጪ

ቁርሲ ሰንበት

መርሃዊ ገብረሚካኤል

መዓስ ኢና እነመስግን?

ምስጋና ሓደ ኣካል ዕለታዊ ንጥፈታት ህይወትና ክኸውን ከምዘለዎ ብዙሓት ሰባት ክዛረቡ ንሰምዕ ኢና። እንተኾነ ሓደ ሰብ ከማስየግን እንተኾይኑ ፈለማ ምረት ጥዒሙ ራህዋ ምስ ዘስተማቕር፣ እንታይነት ምስጋና ብዝያዳ ክርድኦ ከምዝኽእል ዝገልጹ ኣለዉ። ንምኻኑ ሰባት መዓስ እዮም ዝያዳ ካልእ ሃዋህው ከማስየግኑ ዝስምዑ?

ብመሰረት ኣብ ሓደ ጽሑፍ ዝተረኸበ ሓበሬታ፣ ደቂ ሰብ ንኸማስየግኑ ዝዓበየ ድርኺት ዝፈጥሩ ኣሉ ካብ ዝጠቐሶም ሰለስተ ነጥብታት ገለ ክንርኢ።

እዞም ነጥብታት እዚኦቶም ኣገዳሲ መዛርቲን ኣገዳስቲን ኮይኖም፣ ሰባት ገጽ ዓለም ከመይ ከምዝመስል ከፊላዊ ትዕዝብቲን ርድኢትን ንኽህልዎም ዝሕግዙ እዮም። ሰባት ዋላ እኳ ቤታ ዘላትና ክነማስየግን፡ ነታ ዘይብልና ንምርካብ ድማ ክንጽዕርን ከም ዘለና ንፈልጥ እንተኾንና፡ ብዝያዳ ነቲ ዘለና ከነስተውዕሎን ልዑል ምስጋና ከነቕርበሉን ዘዘኻኽሩ ቦታታት ከምዘለዉ ክዝንጋዕ የብሉን። እቶም ቦታታት፡ ቤት ማእሰርቲ፡ ሆስፒታል ከምኡ'ውን ቤት ትምህርቲ እዮም።

ኣስተውዕል! ብዝተፈላለየ ምኽንያት ኣብ ቤት ማሕቡስ ኣትዮም ዝፈልጡ ሰባት ከምዝገልጽዎ፡ ብዙሕ ነገር ተማሂርካ ከም እትወጽእ እዮም ዝረድኡ።

ኣብ ቤት ማእሰርቲ ዝኣተወ በደለኛ፡ ምሉእ ናጽነት ዘይብሉ ከምቃሕታኡ ካብ ናብ ክንቀሳቐስ ዘይክእል፡ ብርሃንን ንፋስን እዛ ምድሪ እኳ ብሰዓታት ክርእየንን ከስተማቕረንን ጥራይ እዩ ዝኽእል። ብዘይካ'ዚ ነዊሕ ሰዓታት ዓቕሊ ገደርካ ግዜ ናይ ምሕላፍ ተመኩሮን ልምድን ዘይብሉ ሰብ ተጸዋርነት ከጥሪ ዝሕተተሉ ቦታ'ውን እዩ። እዚ ምስ ምኳኑ ቀድሚ ናብቲ ቤት ማእሰርቲ ምእታዉ ዝበሮ ደረጃን ተወሂቦን ዘኪሩ ከማስየግን ዝደርኽ ባይታ እዩ። ኣብ'ዚ ቦታ'ዚ ድማ እዩ ሓደ ሰብ ትርጉም ናጽነት እንታይ ምኳኑ ክስወጦ ዝኽእልን ከማስየግን ይኽእል ምንባሩ ክዘክር ዝግደድን።

ሕማም ሓደ ካብቶም ቀንዲ ምኽንያት ምስጋና ደቂ ሰብ ክኸውን ይረኣ እዩ። ሓሚምና ሆስፒታል ኣብ እንኣትወሉ ህሞት ብርግጽ ጥዕና ምሳና ኣይትህሉን ኢያ። ጥዕና ስኢንና ብሕማም ተሳቒና ኣብ ሕክምና ክሱብ ዘይኣተና ኣጉዳሲቲ ብልክዕ ዘይክርደኣና'ውን ይኽእል እዩ። እንተኾነ ድሕሪ ሆስፒታል ምእታውና እቲ ቅድም ሰብ ምሉእ ጥዕና ከለና ክነማስየግን ኣኻእሎ ከምዝበረና ክስቀረና ዘዘኻኽር ስፍራ እዩ። ድሕሪ'ዚ ንዘስዕብ ኣካይዳ ጉዕዞ ህይወትና'ውን እንተኾነ ቤታ ዘላትና ጥዕና ከነማስየግን ከምዘለና መደብ ኣውጺእና ክንዋጽኡ ዘገድድ ሃዋህው ምኳኑ ይጥቀስ።

ቤት ትምህርቲ፡ ትምህርቲ ደኣ ኣየናይ ሓይሊ ሃልዩዎ እዩ ከነማስየግን ንግደደሉ ስፍራ ዝኸውን ንብል ሰባት ኣይንስኣንን ንኸውን ኢና። እንተኾነ ቀድሚ ዝኣገረ ብሰንኪ ዘይምፍላጥካ ኣብ ከቢድ ዓዘቕቲ ክትሸመም ዝለዓለ ተኽእሎ ዝበርካ ግናኸ ሳላ ኣብቲ ዓውዲ ኣፍልጦ ዝጸንሖም ሰባት ክትገላገል ከለኻን/ ወይ ድማ ካብ ሓደገኛ ኩነት ክትድሕን ከለኻ ዝህልዎ ኣጉዳሲቲ ምዝካር ከድልየካ እዩ። ሕጊ ብዘኣዝዞ መሰረት'ውን እንተኾነ "ዘይምፍላጥ ካብ ተሓታትነት ኣየድሕነካን እዩ" ዝበል ብሂል ኣሎ። ካልእ እንተተረፈስ ኣዚ ብሂል ተረዲኡካ ትምህርቲ ዝቐሰምካ ክትከውን ከለኻ ከተማስየግን ከምዝኾንካ ዘክር። እዚ ሪብሓ ድማ ካብ ቤት ትምህርቲ ጥራይ ክትረኽቦ ከምእትኽእል ኣይትዘንግዕ። ቤት ትምህርቲ ብዘይምኻድካ ዋላ'ኳ፡ "ካብ ምህሮ ኣእምሮ" ዝበል ምስላ እመሓላ፡ መሃይምነት ግን ወትሩ ምሳኻ'ዩ። በዚ መንገዲ ድማ ወትሩ ናይቶም ኣብ ዘርያኻ ህይወቶም ብቐልል ዝበለ መገዲ ዘሰዑ ተማሃሮ ክትከውን ተኽእሎ ኣሎ። ስለዚ ድማ እዩ ኣብ ክንዲ ተማሃሮ ናይቶም ብሞያዊ ትምህርቶም ነገራት ብቐሊሉ ከሰላስሉ ዝኽእሉ ሰባት እትኾነሉ ካብ ሕጂ ጀሚርካ ንጣዝብ ጉርሒ ከድልየካ'ዩ። በዚ ድማ እዩ ኣርሒቕካ ናይ ምሕሳብ ልምዲ ክህልወካ ክትመሃር ትሕተት ዘለኻ።

ኣብ ህይወት ኣተኩሮ ክትገብረለን ዘለካ ነጥብታት

1. ኣታ ንህይወት ብዝሰፋ ዓያይነት ክትሓልፉ እትጽዕር፡ ክብረትካ ዝውሕሰሉ ቦታ ኣለሰ። ኣብ ህይወትካ እቲ ናይ ብሓቂ ዘገደስ እንታይ እዩ? እዚ ምስ ፈለጥካ ኩሉ ግዜ እትወሰኖም ውሳኔታት ንክብሪካ ኣብ ዋጋ ዕዳጋ ዘየእትዉ ክኾኑ እዮም።

2. ንጹርን ክብጻሕ ዝኽእልን ዕላማታት ኣቐምጥ። ኣብ ህይወትካ እንታይ ኢኻ ክትጭብጦ ደሊኻ ዘለኻ ምፍላጥ ኣገዳሲ እዩ። እንታይ ከም እትደሊ ምስ ፈለጥካ ኢኻ ንሱ ንምዕዋት ዘኽእል መደብ ክትሕንጽጽ ትኽእል።

3. ብኣካልን ብኣእምሮን ንኡስኻ ተኸናኸኖ። ጥዕና ዘለዎ ኣመጋግባ ኣዘውትር። ምንቅስቓስ ኣካላት ምግባር እኹል ድቃስ ምድቃስን ኣብ ህይወትካ ንዘፍጠር ወጥሪ ኣብ ምንካይ ልዑል ኣስተዋጽኦ ስለ ዘለዎም ልማድካ ይኹኑ።

4. ብእወንታዊ ኣተሓሳስባ ዘለዎም ሰባት ተኸበብ። እቶም ኣብ ዙርያኻ ዘለዉ ሰባት፡ ኣብ ጸቡቕን ሕማቕን ኩነታት ህይወትካ ዓቢ ጽልዋ ኣለዎም። ስለዚ ኣብ ጉዕዞ ህይወትካ መኻይድኻ ኣጽብቕ።

5. ኣብ'ዚ ሕጂ ዘሎ ህሞት ንበር። ዝሓለፈ ስግኣትካ ወይ ብዛዕባ መጻኢ ክንጥመካ ዝኽእል ውድቀት ኣይትጨነቐ። ኣብ ህሉው ህሞት ኣተኩር እሞ ብዝበለጸ ተጠቐመሉ። ዓለም ንድሕሪት ኣይትመለሰካን ንቕድሚት'ውን ኣይተሰጉመካን። ኩሉ ኣብ ጉዳእ ርእሰኻ ብዘስራሕ ኣተኩሮን ርድኢትን እዩ ዝልካዕ።

6. በቲ ዘለካ ኣማስየግ ኣብ ነፍሲ ወከፍ መዓልቲ ገለ ግዜ ወሲድካ ነቲ ኣብ ህይወትካ ዘሎ ጸቡቕ ነገራት ኣስተብህል። ምስጋና ኣብ እወንታዊ ነገራት ከተተኩርን ከም ጸቕጥን ጭንቀትን ዝኣመሰሉ ዘይእወንታዊ ስምዒታት ከተጉድልን ክሕግዘካ እዩ።

7. ንሰባት ሓግዝ። ንኻልኦት ምሕጋዝ ጸቡቕ ስምዒት ክህበካ እዩ። ብዙሓት ሰባት ስለ ዝሓገዝካ ኩሎም ይመልሱልካ ማለት ግን ኣይኮነን። እዚ ምኻኑ ተረዲእካ ንስለ ጸቡቕ ሰባት ሓጊዝካ ካብ ምብርካት ኣይትተሓለል። ኣብ መወዳእታ ከምዚ ብምግባርካ ማንም ክልግሰልካ ዘይክእል ሕልናዊ ዕግበት ከምዝህልወካ ኣይትጠራጠር።

ንልቦና

"ንዝሓልሙ ሰባት ህይወት ቀሊል ኣይኮነትን።" - **ሮበርት ጀም**

"ሓደ ሰብ በቲ ንኡብሱ ዝሓሰቦ ነገራት'ዩ ጽሕፍቶኡ ዝውሰን።" - **ሶቅራጦስ**

"ንድሕሪት ገጽካ ኣይትጠምት፣ እንተዘይኮነ ናብኡ ክትከይድ'ዩ ሓሳብካ።" - **ፕላቶ**

"ምሕላም እንተ ኣቋሪጽካ ምንባር'ውን ከተቋርጽ ኢኻ።" - **ማልኮልም ኤክስ**

"ውድቀት፡ ዓወት እዩ። እዚ ግና ካብኡ እንተ ተማሂርና እዩ።" - **ኤም ጂ ከይ**

"ጸልማት ንጸልማት ኣየውጽኦን'ዩ ብርሃን እንተዘይኮይኑ፡ ጽልኢ ንጽልኢ ድማ ኣየውጽኦን'ዩ ፍቕሪ እንተ ዘይኮይኑ።" - **ማርቲን ሉተር ኪንግ**

"ዝኾነ ሰብ ብቐሊሉ ጉድኣት ከውርድ ይኽእል'ዩ ዝኾነ ሰብ ግን ጸቡቕ ክንብር ዝኽእል ኣይኮነን።" - **ፕላቶ**

ከምዚ'ውን ኣሎ

"ኣብ ቻይና ሓንቲ ሰበይቲ ኣብ 16 ትካላት ተቖጺራ ወርሓዊ ደሞዝ ንኸኸታታሊ ሰለስተ ዓመት ተኸፊላ" ዝብል ዜና ክትሰምዕ መቸም፡ ከመይ ዝበለት 'ተወለ' ደኣ ኮይና፡ ኣብ 16 ቦታ ስራሕ ብንጥፈት ሰራሓ ደሞዝ ክትረኽብ ዝኸኣለት? ንማዚኣኸ ብኸመይ ተመሓደሮ፡ ከመይ ዝበለ ስራሕከ ክኸውን ይኽእል? ዝብል ሕቶታት ክለዓል ግድን ይኸውን።

እታ ቺዋን ዩ ዝተባህለት ሰራሕተኛ፡ ኣብ 16 ትካላት ከም ሰራሕተኛ እያ ተቖጺራ። እንተኾነ ሓንሳብ ናብቲ ቦታ ስራሕ ክትቀጻር ምስ ከደት ፈጺማ ክትሰርሕ ናብቲ ትካል ተመሊሳ ኣይትፈልጥን። ብዘይካ ደሞዝ ክትወስድ። እዚ ዝኾነሉ ምኽንያት ድማ፡ በቲ ትካል ከም ሰራሕተኛ ኣብ ዝተቖጸረትሉ እዋን ቃለ-መሕተት እናካየደት እንከላ፡ ብመገዲ ብዓል ቤታ ብሞባይል ቀረጻ እያ ንቤታ ትማልእ። በዚ መገዲ ኣቢላ ድማ ናብ ኣካል ፋይናንስ እቲ ትካል ብምኻድ ኣብል'ቲ ትካል ምኻና፡ ወርሓዊ ደሞዝ ክትወስድ ድማ ከም መረጋገጺ ነቲ ዝበረቶ ቃለ-መሕተት ተቐርቢሉም ምንባራ ድሕሪ ሰለስተ ዓመት ክፍለጥ ተኻኢሉ። እዛ ቻይናዊት፡ በዚ ዝፈጸመቶ ገበን ምድንጋር ኣብ ትሕቲ ቀይዲ ትርከብ ዘላ ኮይና፡ ካብ 16 ትካላት ክሲ ተመስሪቱላ ኣሎ። ብዓል ቤታ'ውን ተሓባባራይ ተባሂሉ ተኸሲሱ ይርከብ።

ኣደነቕቲ ሓቅታት

- ኣቡሰለማ (ዶልፊን)ን ዓሳ ነባሪን እቶም እንኮ መጥበውቲ ኣብ ማያዊ ኣካል ዝነብሩ እንስሳታት ኮይኖም፡ ኣብ ማይ እናነብሩ ማይ ዘይሰትዩ ፍጡራት እዮም።
- ዳይዛንያ (Dysania) ዝበሃል እቲ ሓንሳብ ኣብ ዓራት ምስደቀስካ ፍጹም ብቐሊሉ ክትትንስእ ዘየኽእል ሕማም ምኻኑኸ ትፈልጡዶ? እዚ ማለት ሰባት እብ ዓራቶም ተረፎም ዝኾነ ናይ ምብርባር ምልክታት ከየርኣዩ ኣብ መደቀሶም ተሰጢሖም ክውዕሉ ደሊዮታት ዝቕስቅስ ተርእዮ እዩ።
- መዓልታዊ ንኣስታት 30 ደቒቕ ኣካላዊ ምንቅስቓስ ዘዘውትሩ ሰባት፡ ካብቶም ዘይንቀሳቐሱ መጠን ብልሒ ኣእምሮኦም ብ10% ዝለዓለ እዩ።
- ኣብ ቋንቋ እንግሊዝ 'ጉድ ባይ' (good bye) ዝብል ቃል ካብቲ "ኣምላኽ ምሳኻ ይኹን" (God be with you) ዝብል ዝመጸ ምኻኑ ይዝረበሉ።
- ንሓደ ሰብ "ኣፍቅረካ'የ" ክትብሎ እንከለኻ፡ "ሓንሳብን ንሓዋሩን ነዚ ንስኻ ኩይንካዮ ዘለኻ ሰብ ተቐቢለዮ ኣለኹ። ነቲ ዘለኻን ዘለኻዮን ኩነት'ውን ፈጺመ ክቕይሮ ኣይደልን" ዝብል ትርጉም ኣለዎ።
- 75% ደቂ-ኣንስትዮ፡ መልሱ ኣቐዲመን ንዝፈልጥኦ ሕቶ ደጊመን ክሓታ ይረኣያ። እዚ ዝኾነሉ ቀንዲ ምኽንያት ድማ፡ ነገራት ኣዳቒቐንን ኣጸቢቐንን ንምርዳእ ከምኡ'ውን እቲ ልክዕ ሓበሬታ ከይስሕተኦ ካብ ዝመጣጠሰኦ ስግኣት እዩ።
- ኣብዚ እዋን'ዚ 80% ሰባት መልእኽቲ ብሞባይል ክሰዱ ከለዉ፡ ዘለውዎ ሃለዋት ኣብ ጸንከር ኩነት ዘለዉ ኣምሰሉም እዮም ዝኾኑ።
- 86% ህዝቢ ዓለም ካብ ግዚያዊ ወጥሪን ጭንቀትን ንምንጋፍ ልዕሊ ዝኾነ ካልእ መዘናግዒታት መዚቃ ምስማዕ ይመርጽ።
- ዝበዝሑ ሰባት፡ ካልኦት ብዛዕባ ሓደ ነገር ስለ ዝሰሓቑ ጥራይ፡ እንታይነት እቲ ነገር ከይተረደኦም ምስኦም ክስሕቁ ይረኣዩ።

ዝናር ጥበባት ማእከል ብምኽንያት ሓድሽ ዓመት

ኣብ ዕቤት ስነ-ጥበብ ሃገርና እጃማ ኣብ ምግባር እትሰርሕ ብምምሕዳር ዞባ ማእከል እናተዳለወት እትቐርብ ዝናር ጥበባት ማእከል፡ ከም ናይ ወትሩ ዕማማ ሰሉስ 24 ታሕሳስ 2024 ክፍሊ ባህልን ስፖርትን ምምሕዳር ዞባ ማእከል ምስ ሃ.ማ.መ.ተ.ኤ ዞባ ማእከል ብምትሕብባር ምዕሩግን መሳጥን ባህላዊ ማሳደድኢ ብምድላው ምስትምቓር ዝዕድም መደብ ኣቕሪባ።

እቲ ኣብ ክሊ ዕድመ 15 ክሳብ 18 ዝርከቡ ካብ ኩለን ፈደረሽናት ዝተዋጽኡ ዕውታት መንእሰያት ስፖርተኛታትን ማሕበረሰብ ስፖርትን ናይ ክብሪ ዕዱማት ዝበረ መደብ፡ ዝተፈላለየ ባህላዊ ትሕዝቶ ደርፍታት፡ ግጥምታትን ድራማን ዝሓቘፈ ኣብ ርእሲ ምንባሩ፡ ካብ ኩለን ፈደረሽናት ዝተሓርዩ ኣኣርባዕተ ዕውታት ተኻእቲ መንእሰያት ስፖርተኛታት ናይ ምትብባዕ ኣፍልጦ ምሃብ ዘኽተተ ድማ ነይሩ።

እቲ መደብ ከም ወትሩ ብዘኽሪ ሰማእታት ምስጀመረ፡ መኽፈቲ ቃል ንኽሰምዕ ዝተዓደመ ሓላፊ ክፍሊ ባህልን ስፖርትን ዞባ ማእከል ኣቶ ኣስመሮም ጼጋብርሃን እዩ። ኣቶ ኣስመሮም፡ ዝናር ጥበባት ማእከል፡ ብዘይካ'ቲ ንምዝንጋዕ ዝዓለመ መደባ ኣብ ምምዕባል ስነ-ጥበብ ሃገርናን ኣብ ምውርራስ ባህላዊ ወርሻታትናን እትጻወቶ ዓብዪ ተራ ክዝንጋዕ ከም ዘይብሉ ብምዝኽኻር፡ ምምሕዳር ዞባ ማእከል ብሓፈሻ ክፍሊ ባህልን ስፖርትን እዚ ዞባ ድማ ብፍላይ ናብ ንኡሳን ዞባታትን ከማትን ብምውራድ ኣብ ምኽስኻስ ሃገራዊ ባህሊ፡ ምዕቃብ ወርሻታትን ምዕባይ ስፖርታዊ ንጥፈታትን ኣብርቲዑ ክሰርሕ ከም መደብ ሒዚዎ ከም ዘሎ ኣብሪሁ። ካብ'ዚ ሓድሽ ዓመት ኣትሒዙ ኣብርቲዑ ክሰርሓሉ ምዃኑ ድማ ገሊጹ። ስፖርት ኮነ ስነ-ጥበብ ብዘሳትፎ መላእ ሕብረተሰብ ደኣ'ምበር ብናይ ውልቂ ድሌት፡ ተበግሶን ጻዕርን ጥራይ ክዓቢ ዘኽእል ዓውድታት ከም ዘይኮነ ብምግላጽ፡ እዚ ተረኺቡ ዘሎ ዓወታት ንምዕቃብን ናብ ዝበረኸ ደረጃ ንምብጻሑን ተሳትፎ መላእ ሕብረተሰብ ክዕቢ ከም ዘዮቦኦ ኣዘኻኺሩ።

ቀጺሉ ኣቶ ኣስመሮም፡ እዚ መደብ እዚ ክውን ኮይኑ ብዓወት ንምኽያዱ ካብ ምምሕዳርን ፋይናንስን ዞባ ማእከል ጀሚርካ ንኹሉም መሳርኹቲ፡ ተሓባበርትን ነቲ መደብ ንምምዕራግ ዝሰርሑ ኩሎም ስነ-ጥበበኛታትን ኣለይቶምን ብምምስጋን ኣብ'ዚ ሓድሽ ዓመት ዘለዎ ሰናይ ምኞት ገሊጹ።

ብድሕሪ'ዚ ዝቐጸለ ብመንእሰያት ኣባላት ጉጅለ ባህሊ ዞባን ሃ.ማ.መ.ተ.ኤ ዞባ ማእከልን ዝቐለሰ ብህያው መዚቃ(ላይቭ) ዝተመርሐ ንሰምዒት ተዓዚቡ ቀስቃሲ ጸቡቕ ግበረ መልሲ ዝረኸበ ባህላዊ ምርኢት እዩ ነይሩ። ህያው መዚቃ ማዕረ ክንደይ ብልጫታት ኣለዎ፡ ኣብ ተሰማዕነትን መሳጥነትን ብግሉጽ ዝተራእየሉ እዚ መደብ፡ መዚቀኛታት ዓቕምታቶም ብዝዋዕኡ ፈሊጦም ተመኪሮኦም ከዕብዩን ደምጻውያን ድማ ኣብ ቀጻሊ ልምምድ ተጸሚዶም ንዚያዳ ዝበለጸ ወጽኢት ክጽዕሩን ደርኺት ዝፈጥር እዩ። ኣብ ርእሲኡ'ውን መድረኽ ብዘተፈላለየ መሳርሒ መዚቃ ዝጻወቱ መዚቀኛታት ምልእ እንክትብል፡ ዝህልዎ መዓርግ ዝለዓለ እዩ። ኣብ'ዚ መዳይ እዚ ዝናር ጥበባት ዘዙብሮ ዘሎ ጻዕርን ካብ ግዜ ናብ ግዜ ዘምጽኦ ዘሎ ምምሕያሻትን ክምስገን ዝዮብኦ እዩ። መድረኻት ሃገርና ካብ ኣብ ስቱድዮ ብዝተመልኡ ደርፍታት(ፕለይባክ) ተኣጊሎም ናብ'ቲ ቀድሚ ሕጂ ዝዋሕ እዋናት ዝለመድዎ ህያው መዚቃ ክምለሱ ዘተባብዕ ብምዃኑ ድማ ኩሉ ስነ-ጥበበኛ ክሰዕቦ ዝዮብኦ ሰናይ ተበግሶ እዩ።

ጉጅለ ባህሊ ዞባን ሃ.ማ.መ.ተ.ኤ ዞባ ማእከልን ነቲ መደብ ከም መኽፈቲ ዝሓረይዋ 'ሓድሽ ዓመት' ዘርእስታ ወርይቲ ደርፊ ስነ-ጥበበኛ ግዴዎን በራኺ እያ ነይራ፥ ብኽልተ ኣንጻር ጾታ መንእሰያት ደምጻውያን ክበል ከሊፉን ፈሸን ሃይለን ተደሪፋ። ብምቕጻል፡ 'ናርደ' ዘርእስታ ደርፊ ማሕሙድ ኣሕመድ ቛንቋ ሳሆ ብመንእሰይ ደምጻዊ መሓር ኢብራሂም ቀሪባ። ድሕሪ'ዚ እቲ መደብ ናብ ግጥሚ እዩ ሰጊሩ። ዝናር ጥበባት ማእከል ካብ እትጅምር እንትርፎ ኣብ ውሑዳት መደባታ ክሳብ ሕጂ ምስኣ ዝነሰ ዘሎ ስነ-ጥበበኛ ማቴዎስ ኣብርሃ (ባርያ)፡ ዘይትከም'ቲ ኩሉ ግዜ ዘቕርቦ ኑቲ መደብ ዝምልከት ሓድሽ ግጥሚ፡ ኣብ'ዚ መደብ እዚ ካብ'ታ ኣብ 2020 ዝሕተማ ብርኩታ ዘርእስታ ናይ ግጥሚ መጽሓፉ 'ካለንደር' እትብል ግጥሚ ሓዚ'ዩ ቀሪቡ። ብድሕሪ እዛ ግጥሚ ደምጻዊት ሳራ ተኽለሰንበት ብቛንቋ ብሊን 'ሳንደኩንኪ' ብእትብል ደርፋ መድረኽ ተቖጻጺራቶ፥ ብኣሉይነት ስነ-ጥበበኛ ካሕሳይ ጉብረህይወት ዝተመርሐ ተለሃይቲ ድማ ንኣዳራሽ ዞባ ማእከል ወዒ ብዘመልእ ሳዕስዒቶም መቐት ወሰኹሉ ማዕረ ማዕረኡ፥ ጣቕዒትን ፋጻን ተዓዚቡ፡ ነቲ ዝበረ ፍሰሃ ዝመልኦ ጥበብ ጥበብ ዝሾትት ሃዋህው ባህታ ኣሰሲሉ። ደርፊ ቛንቋ ትግራይት 'ሸለል' ብደምጻዊ ሰዒድ ዑመር ከምኡ'ውን ባህላዊት ደርፊ ትግርኛ 'ሙናየ' ብደምጻዊት ኣኽበረት ኣብዶም ብትልሂት ተሰንዮን ምስ ቀረባ ድማ ተመዛሪት ደሊና ኣረጋት ብወ/ሮ ብርኽቲ ኣብርሃም ዝተጻሕፈት 'ናትካ'ዩ እዚ ዘመን' ዘርእስታ ግጥሚ ሓዚ ብምቕራብ ኑቲ መድረኽ መቐረት ወሰኸትሉ።

ብስነ-ጥበበኛ የማን ተኽስተ ተደሪሳን ተኣልያን ብጉጅለ ተዋሳእቲ ኩብንያ ህንጻ ሳዋ ዝቐረበት 'መርዓት' ብዝብል ኣርእስቲ ዝተዳለወት ኣካል እቲ መደብ ዝኾነት ድራማ፡ ብወትሩ ልናዊ ኣገባብ ዝቐረበት፡ ንምዕቃብ ልኡላውነትን ምውሓስ ሃገራዊ ድሕነትን ዝተሓልፈ መስገደላት፡ ብህላዊ ኣገባብ እተዘንቱ ድራማ ኮይና፡ ብዝዓዘበቲ ጸቡቕ ተቐባልነት ረኺባ። 'ሚ ትተምጌ ቴልኩኒ' እትብል ብቛንቋ ትግራይት ተዳልያ ብስነ-ጥበበኛ መሓመድ መሓመድ ዓሊ ዳፍላ ዝቐረበት ግጥሚ፡ ንድራማ ሰዒባ ዝቐረበት ትሕዝቶ መደብ ዝናር ጥበባት ማእከል እያ ነይራ። ብድሕሪ'ዚ ደምጻዊ ኣብርሃም ተወልደ 'ተስፉ' እትብል ደርፊ ሓዚ ናብ መድረኽ ብዝተቐልቀለ ብኽእለትን ቅድን ተለሃይቲ ተማሪኾም ዝጸንሑ ዕዱማት ወናም ከወጽኦ፥ ንደምጻዊ ጽንብር ብዝማል ተሃናም እናራገፉ ግርማ እቲ ኣዳራሽ ኮልዕዎ። ኣሰር ኣብርሃም ተኸቲሉ ዝመጸ ደምጻዊ ብዘረ ኩናማ መንእሰይ ማሲ ፍሊፖ ምስ ባህላዊ ትልሂት ብዘረ ኩናማ ብምውህሃድ ሰቐጥቀጥ በሎ። እቲ ሕብረ ብዙሓዊ መደብ ሕጂ'ውን ደርፊ ብዘረ ትግረ ደምጻዊ ኢብራሂም ዓሊ (ወዲ ጎረት) ሓዚ ዝቐረበ ደምጻዊ ሰዒድ ያሲን ብስዕስዒት ተዓዚቡ ተሰንዩ ብዮኑም ኣይደራርፋን ልዑል ኣደናቖትን ትሕዝቶኡ ኣቕሪቡ መድረኽ ንኤደን ተኸሊት ኣረኪብዋ ተኣልዩ። 'ደቕረ' እትብል ህድእቲ ደርፊ ሓዚ ዝቐረበት ደምጻዊት ኤደን ተዓዛብዩ ልቢ ሂቡ ከቕልቦ ዘለዎ ደርፋ ብኣስተንትኖን ልዑል ርጋእትን መልእኽታ ኣመሓላሊፋ መድረኽ ተፋነወት። ቀጺሉ ብውዑይ ጓይላ መናድቕ ኣዳራሽ ዞባ ዘንቀሳቐሰ ደምጻዊ ፍረዝጊ ኪዳን 'ሪጽሚ' እትብል ደርፊ ማሰፍን ተሰፉገርግሽ (ማዕበል) ሓዚ ብምቕራብ ኑቲ ኣብ ኣጋ ፍጻመ በጺሑ ዝበረ መደብ መቐት ወሰኸሉ።

'ስፖርት' እትብል ንጥቕምን ኩሉ መዲያዊ መኽሰባትን ስፖርት ብዕሙቕ ዝበለን መሳጢ ኣገባብን ክትገልጽ ዝፈተነት ግጥሚ ብኣወሃሃዲ ናይ'ቲ መደብ ዝኾነ ሓላፊ ጥበባትን ፈስቲቫላትን ዞባ ማእከል ስነ-ጥበበኛ መለስ ንጉሰ ምስ ቀረበት ድማ ብደምጻውያን ኣብርሃም ተወልደን ፍረዝወት በሪሁን 'ስፖርት ይንገስ' እትብል ብዘመናዊ መዚቃ ተወሃሂዳ ዝተዳለወት ጣዕመ ዜማ ኑቲ ክሳብ ሕጂ ተጨቢጡ ዘሎ ስፖርታዊ ዓወታት ብዘምጥን ውዕወዕ ኣገባብ ክንልቲኣቶም ደምጻውያን ንስፖርት ብዘወክል ኣለባብሳ ኣካል እቲ መደብ ኮይና ናብ ህዝቢ ቀሪባ።

ኣብ ምዝዛም እቲ ንኣስታት ክልተ ሰዓትን ፈረቓ፡ ዝቐጸለ መደብ ካብ ኩለን ፈደረሽናት ተመሪጾም ዝቐረቡ 18 ደቂ ኣንስትዮ ዝርከብኦም 36 ብሉጻት መንእሰያት ስፖርተኛታት ካብ ኣድ ዝተፈላለዩ ሓለፍቲ ናይ ኣፍልጦ ሰርተፍኬት ተዓዲሎም። ከም መዕጸዊ መደብ ድማ ኮምሽነር ኮምሽን ባህልን ስፖርትን ኤርትራ ኣምባሳደር ዘመደ ተኽለ ናይ ምስጋናን ሰናይ ምኞትን ቃል ኣሰሚዑ። ኣምባሳደር ዘመደ ኣብ መግለጺኡ ዓመተ 2024 ብፍላይ ኣብ ስፖርት ንመዋእል እናተዘከረት ክትንበር እትኽእል ኣገዳሲ ብሉጻትን ዓበይትን ዓወታት ዝተጎናጸፍናላ ዓመት ምዃና ብምግላጽ እዚ ዓወት እዚ ክበጽሕ ከም ዝኽእል ብዘረጋገጽናሉ ደረጃ ካብ'ዚ ዝዓበየን ብኹሉ መዳያቱ ኣዝዩ ዝበለጸን ካልእ ዓወታት ክንመዝግብ ተኽእሎታት ከም ዘሎ'ውን ዘረጋገጸሉ ኣጋጣሚ እዩ ብምባል ንኹሎም እዚ ክሳብ ሕጂ ተጨቢጡ ዘሎ ዓወት ክንውንን ዝሰርሑ ስፖርተኛታት፡ ኣሰልጠንቲ ስድራ-ቤታትን ብምምስጋን የውሃና ኢሉ። ዓበይቲ ዓለምለኻውያን ዓወታት ምጉንጻፍን ምስትምቓርን ጀሚርናዮን ለሚድናዮን ኣለና'ሞ ኣብ ቀጻሊ ድማ ከምኡ ዝመሰለን ካብኡ ዝዓበየን ዓወታት ንምጭባጥ ሓበርና ኣበርቲዕና ክንሰርሕ ይላቦ ብምባል ኣብ ሓድሽ ዓመት ዘለዎ ሰናይ ምኞቱ ገሊጹ ቃሉ ዛዚሙ። በዚ ከቢድን ሓላፍነት ኣሰኪሙ ንኹሉ ናብ ስራሕ ዝጸምድን ቃል ዝተሰነየ መደብ ዝናር ጥበባት ማእከል ድማ ኣብ ዝቐጸለ መደብ የራኽበና ብዝሰምዕ ቃና ሃገራዊ መዝሙር ብኹሉ ኣብ'ቲ ኣዳራሽ ዝበረ ሓፋሽ ብምዝማር መጋረጃኡ ዓጸወ።

ማቴዎስ ኣብርሃ (ባርያ)
ኣስመራ ኤርትራ

ሎሚ ኣብ ERI–TV

ሰዓት	መደብ
09:00	ሃገራዊ መዝሙር
09:05	ኤርበክስ
09:35	ፊዮሪና
10:35	መደብ ብምኽንያት ሓዲሽ ዓመት - ሪም ጣንድ 2ይ ክፋል
11:00	ማእገር
13:00	ዶክተራት ኣብ ስትድዮ
13:40	ቀስተ-ድሕነት
14:00	ሞዛይክ
16:30	እንዳ ዝማም
17:05	ፍረ ጻዕሪ
17:30	ፈንቅል
18:05	ዶክመንት
18:40	መደብ ህርመት
20:00	ዜና (ትግረ)
20:13	ሰት ተም እትመት
21:00	ዜና (ትግርኛ)
21:25	ሓፈሻዊ ፍልጠት ቡያ
22:00	ዜና (ዓረብ)
22:10	ጸባቐ
22:30	ዜና (እንግሊዝ)

ሰኑይ

ሰዓት	መደብ
12:00	ሃገራዊ መዝሙር
12:02	ዘዋሪት ካሜራ
12:30	ዜና (ትግርኛ)
12:50	ዜና ስፖርት
12:55	ዕላል ጥበባት
13:30	ዜና (ዓረብ)
13:45	ሄሎ ደባይዋ
15:30	መደብ ይካኣል'ዩ
17:00	ዜና (ትግርኛ)
17:15	ጸባቐ
17:30	ዜና (ዓረብ)
17:40	ደረት ቃና
19:10	ሳይዳ
20:00	ዜና (ትግረ)
20:15	ሰሙናዊ ፍጻሜታት ስፖርት
21:00	ዜና (ትግርኛ)
21:25	ደሃይ ሕትመት
22:00	ዜና (ዓረብ)
22:10	ሌላ
22:30	ዜና (እንግሊዝ)

ምልክታ

ናጽነት ደስበለ - ሳምራዊት መለስ

ASMARA MINING SHARE COMPANY
Abo Street, No. 178, House No. 16
Gejeret, P.O. Box 10688
Tel. ++291-1-153986
Asmara, Eritrea

VACANCY ANNOUNCEMENT

Asmara Mining Share Company is inviting applicants for the following position;

Project Engineer – Mechanical Project Engineer
Number required – (01)
Type of contract – definite (18 months)

Major Duties and responsibilities

- Ensure the project is technically fit for purpose from a mechanical engineering perspective and meets the design and statutory requirements.
- To provide input to mechanical engineering packages for project governance.
- To oversee contractor installation as well as commissioning for plant readiness for startup operations.

TASK DESCRIPTION Expanded TO CORE PERFORMANCE AREAS

- Identify and quantify project needs for a greenfield concentrator implementation and assist in ensuring implementation of detailed mechanical specifications for the project.
- Provide input and recommendations for project mechanical designs.
- Review and evaluate contractor designs for mechanical packages.
- Co-ordinate material deliveries and installations ensure all materials on hand match the plan and specifications.
- Maintain and update project mechanical SOW and preconstruction documentations.
- Prepare, schedule and supervise inspections of all mechanical installations.
- Report on project mechanical engineering technical scope performance against the baseline plan.
- Review and approve 3rd party mechanical engineering content as required.
- Ensure that 3rd party mechanical engineering contractors adhere to the overall project quality plan.
- Check installation on all aspects and co-ordinate commissioning in conjunction with commissioning team.
- Assist in Quality control and commissioning of equipment and complete all relevant documentation for hand over
- Assist in Quality control and commissioning of equipment and complete all relevant documentation for hand over.

Profile: Qualifications and Experience

Formal Education, Certifications or Equivalents

- BSc or BTech in Mechanical or Industrial Engineering.

Working Experience – Nature & Length

- A minimum of 15 years' experience in mineral processing or metallurgical plant design/operations.
- A minimum of 5 years' experience on project implementation preferably for mineral process operations.
- A minimum 5 years' experience in plant construction and commissioning preferably in a base metal or copper concentrator environment.

Technical Skills

- Experience with AutoCAD and 3D modelling software is considered an asset.

Behavioral Skills

- Ability to manage one's own activities on or ahead of schedule and on or below budget.
- Ability to prepare and deliver oral and written presentations for study and project reports.
- Excellent communication, interpersonal and presentation skills.

General Information and other requirements:

- Place of Work: AMSC Sites
- Type of contract: definite Period (18 month)
- Salary: As per the Company salary scale

Additional requirements for Nationals:

- Having fulfilled his/her National Service obligation and provide evidence of release paper from the Ministry of Defense.
- Present clearance paper from current/last employer.
- Testimonial documents to be attached (CV, work experience credentials, a copy of your National Identity Card, etc.).
- Only shortlisted applicants would be considered as potential candidates for an interview.
- Application documents will not be returned to the sender.
- All applications should be sent through the post office.
- Deadline for application: 7 days from the day of publication in the Newspaper.

- Address: Please mail your applications to;
  Asmara Mining Share Company,
  P. O. Box 10688 Asmara, Eritrea
- Applicants shall be required to send a copy to:
  Mineral Resources Management
  P.O. Box – 272
  Asmara
- Note to Non-Eritrean applicants:
  Please send a copy of your application to
  Aliens Employment Permit Affairs,
  P. O. Box 7940 Asmara, Eritrea

ብሽም ዓብደልቃድር ኢብራሂም ጣህር ዝተመዝገበ ብቑ.ፍ.ዋጊን ASL00042835 ዝኾኑ ኣብ ዞባ ማእከል ን/ዞባ ገዛ ጣንዳ ጎደና መራፊት ቑ.ገዛ 10 ዝርከብ ናይ ዱኳን ትካሊይ ንኣቶ ቴድሮስ ኣስመላሽ ጉብረማርያም ኣድራሻ ዞባ ማእከል ን/ዞባ ገጀረት ጎደና ደብርመላሳ ቑ. ገዛ 85 ካብ ዕለት 30/11/2024 ክሳብ ዕለት 30/11/2026 ኣካርየዮ ስለዘለኹ፣ ዝቃወም ምስ ዝህሉ፥ እዚ ምልክታ እዚ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ኣብ ውሽጢ ሰላሳ መዓልቲ፤ ስልጣን ዝሓዘ ቤት ፍርዲ ተቓዊሙ የቕርብ፥ እንተዘይኮይኑ፥ ዝቃወም ኣካል ከምዘየለ ተቖጺሩ እቲ ናይ ክራይ ውዕል ሕጋዊ ምዝገባ ክምዝፍጸመሉ ክፍልጥ።

ዓብደልቃድር ኢብራሂም ጣህር

ብሽም ብርሃነ ደብሩ ብመወከሲ ቑጽሪ 3/002410 ብምም/ዞባ ማእከል ኣብ ዞባ ማእከል ን/ዞባ ሰምበል 2 ቀዋሚ ዘርያ ፕሎት 284 ፓርሰል G ዚፕ ኮድ 1B7665 ስፍሓት መሬት 252 ት/ሜ ናይ ዝተመርሓሉ ሰድ ምርሒት መሬት ስለዝጠፍኣኒ፣ ዝረኸቦ ወይ ብዕዳ ሓዘዮ ዝብል እንተልዩ፥ ኣብ ውሽጢ 30 መዓልታት፥ ብቑጽሪ ቴሌፎን 07397198 ክሕብረኒ፥ እንተዘይኮይኑ መተካእታኡ ክሓትት ምዃነይ እሕብር።

ወኪል ኣቶ ጸጋዬ ጉብረጻድቕ ጉብረሚካኤል

Notice

Notice is hereby given to the public that **NISRI** private limited company is formed among the following members:

A. Name | Nationality | Address | Shares

Name	Nationality	Address	Shares
1. Mrs. Asmeret Emahatsion G/maryam	Eritrean	Asmara	25
2. Mr. Bereket Amauel Mihreteab	Eritrean	Asmara	25
3. Mrs. Betiel Abel Habtemariam	Eritrean	Asmara	25
4. Mr. Evenezer Samson Tekeste	Eritrean	Asmara	25

Total shares 100

B. Head office of the company will be in Asmara Eritrea and branch offices may be opened within or outside the country.

C. The company has a share capital of Nakfa 400,000.00 (four hundred thousand) at a par value Nakfa 4,000 (four thousand) each subscribed and fully paid up in cash.

D. The objective of the company is to engage in:

1. IT and PC solutions, and E – business,
2. language schools, training center, kindergarten, day care activities, correspondence / distance learning, and research and consultancy,
3. sales of jewelry, cosmetics and readymade goods,
4. wholesale and retail of medical equipments, pharmaceutical products, and other different goods, equipments and materials,
5. publishing, printing, photography, recording, media and film production,
6. entertainment, gaming and movie store,
7. event planning,
8. real estate activities,
9. retail of livestock, dairy products and poultry,
10. travel agency and tour services,
11. general import and export of goods,
12. agent and/or commission agent, and brokerage.

E. Mrs. Betiel Abel Habtemariam is appointed as a manager for unlimited period.

F. The company is established for unlimited period of time.

NISRI PLC

ምልክታ

ናጽነት ደስበለ - ሳምራዊት መለስ

ASMARA MINING SHARE COMPANY
Abo Street, No. 178, House No. 16
Gejeret, P.O. Box 10688
Tel. ++291-1-153986
Asmara, Eritrea

VACANCY ANNOUNCEMENT

Asmara Mining Share Company is inviting applicants for the following position;

Electrical & Instrumentation Maintenance Superintendent-Process Plant
Number required – (01)
Type of contract – definite (2 years)

Major Duties and responsibilities

•Assist the Maintenance Manager to recruit, train and mentor a Electrical & Instrumentation Maintenance team who will deliver quality maintenance services to the fixed plant. In doing so, ensuring KPI's that facilitate sustained and productive operations are delivered.

• The Superintendent is responsible for planning, coordinating and directing of all Electrical & Instrumentation related daily activities to maintain the electrical, and Instrument/PLC integrity of the Plant. This person will report to the Maintenance Manager and assist with various administrative and management functions.

TASK DESCRIPTION Expanded TO CORE PERFORMANCE AREAS

• Ensure compliance with quality, health and safety rules, guidelines, and regulations.
• Planning, prioritizing, assigning, supervising, reviewing, and participating in all tasks related to maintenance.
• Development and implementation of preventative maintenance programs for all site-based Fixed Plant equipment and facilities to ensure high levels of equipment availability.
• Recruitment and coordinating training sessions in maintenance, safety procedures, and methods.
• Manage budget and track maintenance expenditures.
• Assist with the implementation of capital projects.
• Implementing maintenance strategy including monthly reporting and KPI validation.
• Manage, motivate, develop, and provide direct leadership to maintenance staff.
• Ability to interface with other departments, particularly Production Operations.
• Ability to build and motivate a team comprising of expatriates and national employees.
• Understanding computer driven maintenance management programs,
• Able to compile reports, update/compile Job Description etc.
• Develop the Operation Readiness for the Electrical & Instrumentation section

Profile: Qualifications and Experience

Formal Education, Certifications or Equivalents

• Trade Qualifications as an Electrician/Instrumentation Technician or equivalent or,
• A qualified Electrical Engineer with experience in overseas operational position
• Previous experience in supervising a maintenance team consisting of Supervisors and tradesmen

Working Experience – Nature & Length

•

10 years' experience in large scale open-pit mines in the areas of Fixed Plant Equipment Maintenance – Electrical Installations,
• 5 years' experience as Electrical or Instrumentation Plant Maintenance Supervisor and Superintendent.
•In-depth knowledge of the electrical components for Fixed Plant Equipment I.e. Crusher, Mills, Conveyor belt, Pumps etc. preferable Copper Floatation Plants
• Operation Readiness exposure
• Excellent leadership qualities.
• Sound knowledge of preventive maintenance programs
• Functional communication in English is mandatory.
• Computer literacy including planning systems

Technical Skills

• Instrumentation & PLC as well as SCADA knowledge
• Electrical Equipment knowledge, including HV & LV systems switchgear
• Analytical skills
• Report Writing skills
• Plan, organize and execution skills.
• Valid Driver's License

Behavioral Skills

• Safety leadership by example
• Ability to work in developing country
• Ability to work under pressure with challenging targets
• High level of initiative
• Demonstrated training and people development skills.
• Strong interpersonal relationship-building skills and adaptability to work with people of different cultures.

General Information and other requirements:

• Place of Work:
AMSC Sites
• Type of contract:
definite Period (2 years)
• Salary:
As per the Company salary scale

Additional requirements for Nationals:

• Having fulfilled his/her National Service obligation and provide evidence of release paper from the Ministry of Defense.
• Present clearance paper from current/last employer.
• Testimonial documents to be attached (CV, work experience credentials, a copy of your National Identity Card, etc.).
• Only shortlisted applicants would be considered as potential candidates for an interview.
• Application documents will not be returned to the sender.
• All applications should be sent through the post office.
• Deadline for application: 7 days from the day of publication in the Newspaper.

• Address: Please mail your applications to;
Asmara Mining Share Company,
P. O. Box 10688 Asmara, Eritrea
• Applicants shall be required to send a copy to:
Mineral Resources Management
P.O. Box – 272
Asmara

Note to Non-Eritrean applicants:
Please send a copy of your application to
Aliens Employment Permit Affairs,
P. O. Box 7940 Asmara, Eritrea

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ዞባ ማእከል - ኣስመራ

ኣብ መንን ብፍ/በ/መሰል ሳራ መለስ ወልደማርያምን ብፍ/ሰ/ዕዳ ወረ/ኻፍ/ሄር ርእሶም ጉብረኣብ፡ ናእሚ ርእሶም ጉብረኣብን ሰናይ ርእሶም ጉብረኣብን ኣብ ቤት ፍርዲ ዞባ ማእከል ጉዳይ ከፃዝለምም ዝፍለጥ ኮይኑ፡ ብፍ/በ/ዕዳ ናእሚ ርእሶም ጉብረኣብ ንዕለት 16/01/25 ኣብ ቤ/ፍ 2ይ መጋባኢያ ቁ/35 ቀረቡ። እንተዘይቀሪቦኩ፡ ጉዳይኪ ኣብ ዘየለኽሉ ክርአ ምዃኑ ነፍልጥ።

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ዓዲ-ቐይሕ

ወ/ሮ ሓገሳ ኣርኣያ ጉብረዝጊ፡ ብዓል ቤተይ ኣብርሃ ጉብረሚካኤል ብርሃ ስለዝዋረሬ፡ ኣብ ዝንቀሳቐሶ ይኹን ዘይንቀሳቐስ ንብረቱ ኣነ ምስ 3 ደቀይ ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለ ዝበሉት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን14/01/25 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኣቶ እስቲፋኖስ በርሀ ተፈራ፡ ኣደይ ብርኽቲ ተኽለ ተመልሶ ስለዝዋረረፈት፡ ኣብ ዝንቀሳቐስ ይኹን ዘይንቀሳቐስ ንብረቱ ኣነ ምስ 2 ኣሕዋተይ ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለ ዝበሉ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን14/01/25 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኣቶ ዓብደላ መሓመድ ኣሕመድ ምግል ተሪፉ፡ ዓብደላ ማሕሙድ ኣሕመድ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበሉ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን16/01/25 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ወ/ሮ ዘቢብ ረዘ፡ ብዓል ቤተይ ናትናኤል ኣንከሶም በየነ ስለዝተሰወኣ፡ ኣብ ዝንቀሳቐስ ይኹን ዘይንቀሳቐስ ንብረቱ ኣነ ምስ 3 ደቀይ ወረስቲ ምዃንና ይረጋገጸልና ስለ ዝበሉት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን23/01/25 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ከሳሲ. ወ/ሮ ጺጋኣለም ጉዕሽ ጉብረስላሴ፡ ተኸሳሲ. ኣቶ ኣንከሶም ተስፋዝጊ ተፈራ ናይ ሓዳር ክሲ ቀሪቡልካ ስለ ዘሎ፡ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ን21/01/25 ኣብ ቤ/ፍ ቅረብ። እንተዘይቀሪብካ፡ ጉዳይካ ኣብ ዘየለኻሉ ክርአ ምዃኑ ነፍልጥ።

ወ/ሮ የዛና ቀሺ. ጉብረመድህን ኣሰፋው፡ ብዕለት 20/12/24 ዓ/ም ብዘቕረቦ ምልክታ፡ እቲ ብዕለት 30/01/24 ዓ/ም ብቑጽሪ መዝ. 112/2024 ዝተዋህቢ ቃለ ኑዛዜ ክጸድቀለይ ስለ ዝበሉ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን23/01/25 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ዓረዛ

ከሳሲት ሰላም ሸሻይ ብርሃ፡ ተኸሳሲ. የናስ ወልዱ ጉብረሚካኤል፡ ካብ ዕለት 31/09/2022 ዓ/ም ጀሚሩ ደሃይ ስለ ዘይብሉ፡ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል ን16/01/25 ኣብ ቤ/ፍ ቅረብ። እንተዘይቀሪብካ፡ ጉዳይካ ኣብ ዘየለኻሉ ክርአ ምዃኑ ነፍልጥ።

ኣቶ ጉብረመድህን ወልደሚካኤል ዑቕባሚካኤል፡ ብዓልቲ ቤተይ ለተገርግሽ ሃይለ ጋይም ስለዝዋረረፈት፡ ንዓይ ናይ መጻምዲ ማሰሊይ ይተሓለወለይ፡ 6 ደቀይ ከኣ ወረስቲ ምዃኖም ይረጋገጸሎም ስለ ዝበሉ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን13/01/25 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ምሕረትኣብ ሃብተ ጉብረስላሴ ምግል ተሪፉ፡ ዳኒኤል ሃብተ ጉብረስላሴ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለ ዝበሉ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን13/01/25 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ምልክታ

ናጽነት ደስበለ - ሳምራዊት መለስ

Zara Mining Share Company

Vacancy Announcement

Position:	**Bakery**
Number required	**1**
Location:	Based at Koka Gold Mine (Site)
Reporting to:	Catering Supervisor
Primary Responsibility & Scope of Work	- The bakery uses its understanding of ingredients and food preparation to craft recipes and create baked goods. They measure and mix raw ingredients, bake and decorate items, and ensure that all raw and finished goods adhere to food safety standards. • Follow existing recipes. • Measure, weigh, and prepare ingredients. • Knead, roll, cut, and prepare dough as needed. • Monitor oven temperatures, speed settings, mixing machines, and other baking equipment. • Ensure food surfaces and baking equipment meet all health and safety standards.
Duties & Responsibilities	- Weigh out precise amounts of baking ingredients using scales or graduated containers. - Assess the quality of raw materials before baking to ensure conformance to set standards. - Uniformly mix ingredients using automated equipment such as blenders and mixers. - Knead dough manually or with the aid of a kneading machine. - Establish a production schedule and set a quota for the daily Bread & other related products. - Maintain good knowledge of complex industrial mixing machines and how to operate them. - Maintain a clean and hygienic work area under health and safety regulations. - Ensure proper storage of baking utensils and supplies. - Oversee the routine maintenance of baking equipment to ensure efficient operations. - Train recruits on baking techniques and procedures - Manage inventory levels and order supplies before they are used up. - Adjust thermostatic controls to regulate the temperature of the oven. - Ensuring that the daily bakery range is made to a high standard in a timely, safe, and consistent manner. - Making sure freshly baked food is available for customers. - Cleaning bakery machinery, equipment, storage, and preparation areas. - Assisting with the company's Health and Safety procedures. - Ensuring that baking equipment is fully functional and stored correctly. - Creating a kitchen culture of food waste prevention
Formal Education, Certifications or Equivalents	- High school
Working Experience – Nature & Length	- Minimum two to three years of related work
Leadership Experience - Nature & Length of time	- Knowledge & ability to manage
Other skills and abilities	- Physical stamina: He/she can carry out job duties while standing on their feet for extended periods and able to work according to tight production schedules
Other Requirements	- Commitment to organization - The capacity to work under extreme pressure
Salary: according to the Company's salary scale.	
Place of work: **Zara Mining Share Company; Koka Gold Mine Zoba Gash Barka**	
Additional Requirement for nationals: Having fulfilled their National Service obligations and providing evidence of a release paper from the Ministry of Défense—present Clearance paper from the current/last employer. Only short-listed applicants would be considered as potential candidates for an interview. Application documents will not be returned to the sender.	
1. Address: Please mail your applications to Zara Mining Share Company. P. O. Box 2393. Asmara, Eritrea.	
Note to Eritrean applicants: Please send a copy of your application to Aliens Employment Permit Affairs P.O. Box 7940 Asmara, Eritrea. and Eritrea. Mineral Resources Management P. O. Box 272	
Deadline for application: 10 days from the day of the announcement	

ንኻልኣይ ግዜ ዝወጽአ ምልክታ ጨረታ

ዓይነት ጨረታ፦ ጽገና ፎቶኮፒ፣ ፕሪንተር፣ ፋክስ
ኣሃዱ፦ ማእከላይ ቤ/ጽ ሚ/ጥዕና
ኣርእስቲ ውዕል፦ ዓመታዊ ውዕል ምጽጋን ፎቶኮፒ፣ ፕሪንተር፣ ፋክስ ንምክያድ
ዓይነት ጨረታ፦ ሃገራዊ ክፉት ጨረታ
ሚኒስትሪ ጥዕና ንዓመተ 2025 ዓ/ም ካብ ወርሒ 01/01/2025 ክሳብ 31/12/2025 ዓ/ም ንኹለን ኣብ ትሕቲኡ ዝርከባ፣ ትካላት ጥዕና ናይ ቤት ጽሕፈት መሳርሒ ዝተፈላለየ ዓይነት ስርሓት ፎቶ-ኮፒ (photo-copier) ፕሪንተር (printer) ፋክስ (fax Machine) ዓመታዊ ጽገና ክካየድ ስለዝደለየ ብቑዓት ሕጋውያን ተጫረትቲ ይዕድም።

ተጫረትቲ ክማልእዎ ዘለዎም ነጥብታት፦

1. ሚ/ጥዕና ንሕጋውያን ኣቕረብቲ ዋጋታት፣ ዚ ኣብ ላዕሊ ዝተጠቕሰ ጽገና፣ ብዕሹግ ደብዳቤ ክቕርቡ ይዕድም።
2. ጨረታ ንኹሎም ሕጋውያን ኣብ ላዕሊ ዝተጠቕሰ መሳርሒታት ጽገና ዘካይዱ ክፉት እዩ።
3. ተጫረትቲ ቅዳሕ ናይ ዓመተ 2024 ዝተሓደሰ ፍቓድ ዋኒንን ናይ ዓመተ 2023 ክሊራንስ ናይ ኣታዊ ውሽጢ ሃገር፣ መንነት የቕርቡ።
4. ተጫረትቲ ተወሳኺ ሓበሬታ ምስ ዝደልዩ ካብ ቤ/ጽ ሓፈሻዊ ኣገልግሎት ሚ/ጥዕና (የሴፍ ሰዩም ቁ.ቴሌ 125312 ናይ ጨረታ ሰነዳትን ሓበሬታን ኣብ ናይ ስራሕ ሰዓታት ክረኽቡ ይኽእሉ።
5. ብቑዓት ተጫረትቲ ሰነድ ጨረታ ንምውሳድ፣ ዘይምለስ ጥረ ገንዘብ 100.00 (ሚእቲ ናቕፋ) ክፈልዎ ክወስዱ ይግባእ።
6. ጨረታ ኣብዚ ኣብ ታሕቲ ዘሎ ኣድራሻ፣ ዕለት 10/01/2025 ሰዓት 9:45 ቅ/ቀ ክዕጾ ኢሉ። ደንገዩ ዝቐርብ ጨረታ ይንጸግ። ጨረታ፡ ተጫረትቲ ሕጋውያን ወኪልቲን ክሳተፍ ዝደሊ ሰብን ሰነዳትን ስሩዕ ወይ ኣብ ፍፍታ ጨረታ ንኽዕዘቡ ዝመጽኡ ሰባትን ኣብ ዝተረኽቡሉ፣ ኣብ ኣዳራሽ ማእከላይ ቤ/ጽ ሚ/ጥዕና ቁጽሪ 36 ይኣቱ። ዕለት 10/01/2025 ሰዓት 10:00 ቅ/ቀ ብግልጺ ይኽፈት።
7. መኽበሪ ጨረታ ዝምለስ ጽገና 30.000.00 ናቕፋ ብሰፒኦ (CPO) ክትሕዙ ይግባእ።
8. ጨረታ መምርሒ ዕድግን ምምሕዳር ንብረት መንግስትን ብዘኣዝዞ መሰረት ይካየድ።
9. ተጫራቲ ነቲ ዝተዓወተሉ ጽገና ባዕሉ ወይ ብወኪሉ ክኢላታት ጥራይ ጽገና ክካይድ ይፍቀደሉ።
10. ሚ/ጥዕና ብምሉእ ወይ ብኸፊል ጨረታ ናይ ምስራዝ መሰሉ ዝተሓለወ እዩ።

ማእከላይ ቤ/ጽሕፈት ሚ/ጥዕና
ጨ/ሓፈሻዊ ኣገልግሎት ሚ/ጥዕና ቁጽሪ ቴሌፎን 125312
ምምሕዳር ጸጸራት ጎደና ደንደን ቁ/ሳ/ፖ 212 ኤርትራ ኣስመራ

ኣነ ኣድሪያና ሳላሪ ፍረንቸስኮ ዝተበሃልኩ ኣብ ዞባ ማእከል ምም/ን/ዞባ ማይ-ተመናይ ከበ/ዚፕትድ ማይ-ተመናይ 1A114 ጉደና 114-12 114012 ቁጽሪ ገዛ 22-26 ፕሎት 48Q ቁጽሪ ፓርሰል ዞን ASP00039969 ፓርሰል B ዝርከብ ዘይንቀሳቐስ ንብረት ገዛይ ኣብ ሚኒስትሪ መሬትን ማይን ኣከባብን ብመለለዪ ቁጽሪ ንብረት 1:000182/1 ብዕለት 28/05/2009 ብስመይ ተመዝጊቡ ዋንኡ እተረጋገጸ ዘይንቀሳቐስ ንብረት ገዛይ ስለ ዝሸጥክዎ'ሞ ስም ዋንነት ናብ ስም ዓደግቲ ክመሓላለፍ ስለ ዝደለኹ፣ ዝቃወም እንተሎ፣ እዚ ምልክታ እዚ ኣብ ጋዜጣ ካብ ዝወጸሉ ጀሚሩ ኣብ ውሽጢ ሓደ ወርሒ ሕጊ ብዘኣዝዞ መሰረት ካብ ዝምልከቶ ቤት ፍርዲ መኣገዲ ትእዛዝ ወይ ናይ መወዳእታ ውሳኔ ይግባይ ተባሂሉ እንተኾይኑ ሒዙ ናብ ቤት ጽሕፈት ፓብሊክ ኖታሪን ቤ/ጽ ካዳስተርን የቕርብ።

ወ/ሮ ኣድሪያና ሳላሪ ፍረንቸስኮ

KERKEBET MINING SHARE COMPANY
Add: St. 1A-174 House No.41 THETERAT Asmara, Eritrea.
P.O.BOX 9258 Tel: 00291-112600 or 00291-120829

VACANCY ANNOUNCEMENT

Kerkebet Mining Share Company is inviting qualified and competitive applicants for the following positions:

1. Position: Human Resources (HR)
Number required: One (1)
Department: Administration

Primary Purpose:
The main role of human resources management is to handle the employee's career lifecycle. Their tasks can range through several areas like, recruitment, career development, and performance management.

Main Function:
- Recruitment and hiring: finding and hiring new employees
- Training and development: Ensuring employees have the skills and knowledge to do their jobs well
- Compensation and benefits: Managing employee salaries, wages, and benefits like health insurance, vacation time, and pension plans
- Employee relations: Improving communication between management and employees, and resolving conflicts
- Maintaining company culture: Creating a positive work environment and fostering good relationships between employees and management
- Safety: Ensuring a safe work environment
- Disciplinary actions: Handling disciplinary procedures

UNIQUE REQUIREMENTS / OTHER INFORMATION
- Candidate must be physically and mentally fit

Qualification
- Bachelor's degree or above, preferably majoring in Human Resources Management, Business Administration or related fields

Work Experience
- With more than 5 years of working experience in HR positions, familiar with the theories and practices of all modules of human resources management, proficient in using office software for data analysis and report writing

Technical Skills:
- Interpersonal communication, leadership, Management, People analytics, and Employee experiences expertise
- Fluent in verbal and written English, and inter personal skill, communication skills
- HR should also stay up to date with new technologies and adapt to them as they evolve

Behavioral Skills:
- Good communication skills and teamwork
- Ability to work in multi-disciplinary environment
- Interpersonal skills
- Ability to conduct maintenance matters

General information and other requirement:
- Place of work: Asmara
- Salary: as per company scale
- Type of contract: Definite period of one year

2. Position: Excavator Operator
Department: Mining
Number required: Two (2)

Primary Purpose:
- To use heavy construction equipment to dig, lift, and carry materials
- To ensure safety and efficiency, excavator operators should read and follow all safety instructions

Main Function
1. Daily Inspection and Maintenance
- Conduct a comprehensive inspection of the excavator before daily operation.
- Checking whether the equipment appearance is damaged, whether the readings of various meters are normal, and whether there are leaks in the hydraulic system and transmission system.
- Regularly maintain the excavator, such as replacing engine oil, filters, and lubricating various moving parts, to ensure that the equipment is always in good operating condition and extend the service life of the equipment

UNIQUE REQUIREMENTS / OTHER INFORMATION
- Candidate must be physically and mentally fit and to tolerate working in different weather conditions and maintain excellent hand-eye coordination

Work Experience
- With more than 5 years of working experience and be able to skillfully operate the excavator

Technical Skills
- Understanding how the machinery works and is made up allows operators to inspect, maintain, and perform minor repairs
- Operators should be experts in the types of materials they are moving , digging, loading, or unloading
- With some spoken English will be advantageous

Behavioral Skills:
- Good communication skills and teamwork
- Ability to work in multi-disciplinary environment
- Interpersonal skills
- Ability to conduct maintenance matters

General information and other requirement:
- Place of work: Kerkebet
- Salary: as per company scale
- Type of contract: Definite period of one year

Additional requirement for nationals:
- Having fulfilled his/her National Service obligation and provide evidence of release paper from the Ministry of Defense
- Present clearance paper from current/last employer
- Testimonial documents to be attached (CV, work experience credentials, a copy of your National I
- Identity Card etc.).
- Only shortlisted applicants will be considered as potential candidates for an interview
- Application documents will not be returned to sender
- All applications should be sent through the post office
- Deadline for application: 10 days from the day of publication in the newspaper

Address: please mail your application to:
Kerkebet Mining Share Company,
P. O. BOX 9258
Asmara, Eritrea
Note to Eritrean applicants:
Please send a copy of your application to:
1. Aliens Employment Permits Affair
P. O. BOX 7940
Asmara, Eritrea
2. Mineral Resources Management
P. O. BOX 272
Asmara, Eritrea

ስፖርት

ሙሴ ገ/እግዚኣብሄር

ኤፍሬም መኮንን

ክለብ ደሴት - እታ ብናይ ገዛእ ርእሳ መዝሙር እትልለ ትስፍውቲ ጋንታ

ጁራ ፈያራ ፓላሶ ሪባ፡ ፎርቶ ገለ ካብተን ከተማ ከረን እትልለየለን ወቁባት ቦታታት እየን። ኣብ ወሸጣ ብደረጃ ባህላዊ ወርሻ ዝዕቀብ ወቁብ ህንጻታት ትውንን። እዛ ብበዙሓት ከረንጻዕዳ እናተባህለት ትጸዋዕ ከተማ ብኣኽራናት ዝተኸበት እያ። ማእከላይ መጠን ምቐት ትውንን። በዚ ድማ ኣብ ኩሉ ጎደናታታን ክትብጽ ናብ ሓሽላ ዝወስድ መገዲን ሸናዕ ክትብል ዝዕድም ኩነታት ኣየር ኣለዋ። ህንጻ ፓላሶ ሪባ ኣብ ከተማ ከረን ዕዙዝ ቦታ'ያ ትሕዝ። እዛ ከም ደሴት ብሒያሎ ወቁባት ህንጻታት ተኸቢባ ትርከብ ፖላሶ ሪባ፡ ንታሪኻ ዘደምቕ ካልእ ታሪኽ ሰፊዳ ኣላ - ስፖርታዊት ክለብ ዝሓዘለት ብምኳና - ክለብ ደሴት።

ክለብ ደሴት ኣብ ኮቢ 04 ዞን 08 (እንዳሪባ) ብዘቐመጡ መንእሰያትን ወለድን እትእለ ኮማዊት ጋንታ ኵዕሶእግሪ እያ። ካብ 1999 ክሳብ 2008 ኣብ ዝነበረ ዓመታት ኣዕዋፍን ሓበንን ዝበዝሓ ክለባት ኣብ ካልኣይ ዲቪዥን ይጻወታ ነበራ። እንተኾነ እዘን ክለባት ኣብ ኣዝዩ ጸቡቕ ቁመናን ሓይልን እኸለዋ፡ ብሰንኪ ቁጠባዊ ትሕዝቶ ክቐጽላ ኣይከኣላን። ከም ሳዕቤኑ፡ ብሉጻት ተጻወትተን ናብ ካልኦት ጋንታታት ከተማ ከረን ከምኡ'ውን ካብ ከረን ወጻኢ ክግዕዙ ተገዲደም። ምብትታን ናይዘን ክለባት ምሕር ዝተሰመዖም መንእሰያት ነበሩ፡ ኮቢ እንዳሪባ ብክለብ ደሴት ሓሰቡ። ክለብ ደሴት ከይትሸኖጥ ተጻዩ። ምስ ሰብ ጺጋ ብምትሕብባር ካብ ምሻጥ ኣናገፍዋ። ብዕለት 10/06/2014 ኣሰታት 20 ሽሕ ናቕፋ ወጻኢታት ብምግባር ድማ፡ ካብየም ነታ ክለብ ከማሕድሩ ዝጸንሑ ውልቀ ሰባት ኣትረፉዋ።

ቶጥማይ ዝቖመት ክለብ እግሪ ንምትካል ኣዝዩ ከቢድ ስራሕን ብዙሕ ወጻኢታትን ዝሓትት ነበረ። እቶም ግዱሳት መንእሰያት ኑቲ ዝነበረ ሸግራትን ማሕለኻን ንምብዳህ

ብዕቕጥም ኣደይ ኣደካ ክብሉ እምበር መንዲል ክዘርግሑ ኣይተራእዩን። ብውሑድ ዓቕሚ መሰረታዊ ጠለባት ከማልኡ ዓዕልን ታሕትን በሉ፡ ፈለማ መጻወቲ ዕጥቅን ኩዕሶን ዓደጉ። ከምኡ'ውን ተጻወትቲ ብጦዕ ደሊዮምን ብዚይ ክፍሊትን ካብ ዝተፈላለያ ጋንታታት ጠርፉ፡ ነታ ክለብ ከደልድልዋን ከሐይልዋን ተራእዩ። ክለብ ደሴት ከኣ እግሪ ተኸለት።

እታ ክለብ ኣብ ሓጺር እዋን ምስተን ኣብ ከተማ ከረን ኣብ ቀዳማይ ዲቪዥን ተደላዲላን ግጥማት ከተካይድ ጀሚራ። ኣብ ሓጺር እዋን ድማ ኣተባዒ ወጽኢት ክተመዝግብ ተራእየት። ክለብ ደሴት ኣብቲ ፈለማ እዋን ኑቲ ናይ ሻምፕዮን ውድድር ክሳብ መወዳእታ ብመራሕነታ'ኳ እንተቐለሰት፡ ኣብ መዛዘሚ ጸወታ ግና፡ ብማዕርኣ ክለብ ኣስሙድ ተረቲዓ ካልኣይ ተርታ ብምሓዝ ከምቲ ኩሉ ነባሪ 04 ዞን 08 (እንዳሪባ) ዝምጽኦን ዝሓልሞን ዝነበረ ናብ ዞባዊ ሊግ ዞባ ዓንሰባ ክትሰግር ኣይከኣለትን።

ኣብ ዝቐጸሉ ሸዱሽተ ዓመታት፡ ኣብ ከተማ ከረን ናይ ቀዳማይ ዲቪዥን ውድድር ክሰራዕ ብዘይምኽኣሉ፡ ተጻወትቲ እዛ ክለብ ከምቲ ናይ ዝሓለፈ እዋን ናብ ካልኦት ክለባት ብምኻድ ኣብ ከተማ ከረን ኣብ ዝቕየድ ዝነበረ ዞባዊ ሊግ ዞባ ዓንሰባ ብምጽዋት፡ ዕቑር ብቕዓቶም ከርእዩ ክኢሎም።

ኣብ ዓመተ ስፖርት 2021፡ ብፌደረሽን ኩዕሶ እግሪ ከተማ ከረን ብሓደሽ ኣገባብን ኣወዳድባን ናይ ቀዳማይ ዲቪዥን ውድድር ተሰርዐ። ክለብ ደሴት ድማ ምስ ካልኦት 15 ናይ ቀዳማይ ዲቪዥን ክለባት ተደላደለ። ክለብ ደሴት ኣብ ዓመተ ውድድር 2021 ብኣሰልጣኒኣ መንእሰይ ፍጹም እናተኣለየት፡ መሳጢ ዝኾነ ምንቅስቓስ ብምርኣይ ልቢ ደገፍታ ከተርስርስ ተራእየት። በዚ ድማ ኣብቲ ዝተኻየደ ውድድር ሻድሻይ ተርታ ሒዛ ዛዚማ።

ክለብ ደሴት በቲ ተመዝግቦ ዝነበረት ወጽኢት ዝተሓበኑ ደገፍታ፡ ብደረጃ ሃገር ቀድሚ ሕጂ ዘይነበረ ንመጀመርያ እዋን ንክለቦም እትውክል መዝሙር ኣዳለዉ። ክለብ ደሴት ድማ ስማ ንእሉቱ ኣብ ከተማ ከረን ገዚ፡ ፌደረሽን ኩዕሶ እግሪ ኤርትራ፡ ነዛ ትስፉውቲ ክለብ 20 ሽሕ ናቕፋ መተባብዒ ገበረላ።

ኣብቲ እዋኑ ውድድር ቀዳማይ ዲቪዥን ከተማ ከረን ኣብ ኣጋ ምዝዛሙ ዝጀመረ ዞባዊ ሊግ ዞባ ዓንሰባ፡ ኣብቲ ውድድር ክትሳተፍ ዝተሓሰበት ክለብ ሓጋዝ ብዘጋጠማ ቁጠባዊ ጸገማት፡ ካብ ዞባዊ ሊግ ዞባ ዓንሰባ ምስስሓበት፡ ክለብ ደሴት ንሓጋዝ ተኪኣ ኣብ ዞባዊ ሊግ ዞባ ዓንሰባ ተሳትፍኣ ኣውሓሰት። በዚ ድማ ትምኒት ኩሉ ደጋፊ ክለብ ደሴት ሰሚሩ፡ እዛ ጋንታ ኣብ ዞባዊ ሊግ ዞባ ዓንሰባ ውድድራ ጀመረት። ክለብ ደሴት ፈለማ እኳ እንተተሳዕረት፡ ኣብ ዝቐጸሉ ግጥማታ ግና፡ ክትምክት ተራእያ። እዛ ብኮም ትስስን ዘላ ክለብ፡ ኣብዚ እዋንዚ ሓንቲ ካብተን ተፈራሕቲ ጋንታታት ዞባ ዓንሰባ ክትከውን በቒዓ ኣላ።

ምትካል ፈልሲ ቀሊል ክኸውን ይኽእል እዩ፡ ነቲ ፈልሲ ናብ ፍረ ምብቃዕን ቀጻልነቱ ምውሓስን ግን ሓያል ጻዕሪ ዝሓትት። ደገፍቲ ክለብ ደሴት ከኣ እናኣገላልስዎ ትቕጽል ክለብ ክትህልዎም ይምነዩ። ምስጢር ዓወት ምጅማር ዘይኮነ ምቕጻል ስለ ዝኾነ፡ ንውሕስን ኣተኣማማንን ቀጻልነት ክለቦት፡ ዝምልከቶ ኣካል ብሓፈሻ ኮማት ከኣ ብፍላይ፡ ዕዙዝ ግደ ክጻወታ ዘኸኣኽር። ከምዚ ኣብ ክለብ ደሴት ተወሲዱ ዘሎ ተበግሶ ካልኦት ክለባት'ውን ቁላሕታ ክረኽባ ለበዋ ዘድልዮ ኣይኮነን። ስፖርት ሃገርና ክዕምብብ፡ ሓያል ጻዕርን ተበግሶን የድሊ።

ኮንሰይሳው፡ ሓሳብ ልቡ ሰሚሩሉ

ክልተ ናይ ከተማ ሚላን ጋንታታት ኣብ ፍጻመ ክራኸባ እየን

ኣቐዲሙ ንጁቬንቱስ ክስዕርም ከምዘደለ ዝተዛረበ ዓላሚ ኤሲ ሚላን ሰርጂዮ ኮንሰይሳው፡ 2ብ1 ብምዕዋቱ ሓሳብ ልቡ ሰሚሩሉ።

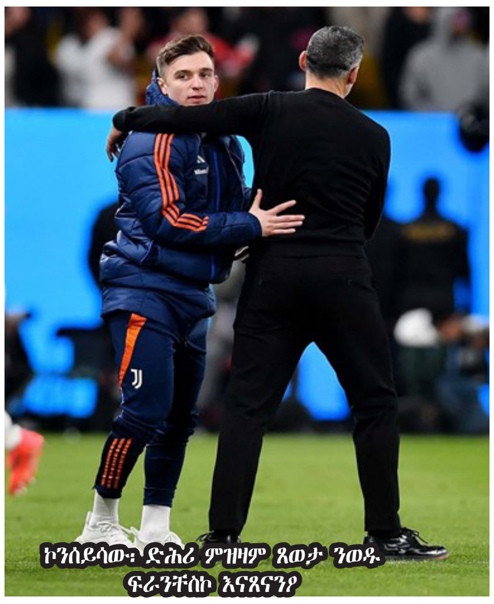

ኮንሰይሳው፡ ድሕሪ ምዝዛም ጸወታ ንወዱ ፍራንቸስኮ እናጸናንዖ

ንፖውሎ ፎንሰኬ ተኪኡ መዚኡት እዛ ጋንታ ዝሓለፈ ሰሉይ ዝተቐበለ ኮንሰይሳው፡ ዓርቢ ምሸት ቀዳመይቲ ጸወታኡ እዩ ኣካይዱ - ኣብ ፍርቂ ፍጻመ ሱፐር ኮፓ ኢጣልያ ኣንጻር ጁቬንቱስ።

ጁቬ፡ ኣብ መበል 21 ደቒቕ ብመገዲ ከናን ዩልዲዝ ብዘመዝገበታ ሽቶ መራሕነት ሒዛ ነይራ። እንተኾነ፡ ኣብ መበል 71 ደቒቕ ናይ ክንፊ ኣጥቃዓይ ኤሲ ሚላን ክሪስቲያን ፑሊሲች መመዓራረዪት ሽቶ ኣቐጺሩ። ድሕሪ ኣርባዕተ ደቓይቕ ከኣ ኣብ እግሪ ተኸላኻሊ ጁቬንቱስ ፈደሪኮ ጋቲ ዝተጋጨወት ኩዕሶ ንሓላዊ ልዳት ኣታሊላ ሽቶ ብምቕያራ፡ ሚላን ካብ ድሕሪት ተበጊሳ 2ብ1 ተዓዊታ። በዚ ከኣ፡ ኣብ ቀዳመይቲ ጸወታ ንወዲ ፍራንቸስኮን ጁቬንቱስን ክስዕርም ከምዘደለ ዝተዛረበ ኮንሰይሳው፡ ድሌቱ ረኺቡ። ፍራንቸስኮ፡ ኑቡሱ ኣብ ዘወዓዕየሉ ዝነበረ እዋን ብሰንኪ ዘጋጠሞ መጉዳእቲ፡ ክሰለፍ ኣይከኣለን።

ሚላን፡ ጸባሕ ሰኑይ ኣንጻር ጓል ከተማኣ ኢንተር ሚላን ኣብ ከተማ ሪያድ ናይ ፍጻም ጸወታ ይጽበያ። ኢንተር፡ ሓሙስ ምሸት ንኢታላንታ ረቲዓ እያ ናብ ፍጻመ ሰጊራ።

ዜና ብሓጺሩ

* ኣብ ሸልማት ብሉጽ ተጻዋታይ ፊፋ ቪንሰየስ ጁንየር ዝመረጸ መሓመድ ሳላሕ፡ "ቪንሰየስ ኣዝዩ ብሉጽ ተጻዋታይ እዩ። በዚ እዩ ከኣ ኣብ ነፍሲ-ወከፍ ዓመት ብቐዓቱ ከመሓይሽ ዝረኣኹ። ክቕጽሎ ከኣ እትሰፈወሉ። ስለዝኾነ ድማ እየ ንዕኡ ኣድሚጸ" ኢሉ። ቪንሰየስ፡ ዝሓለፈ ወርሒ ብሉጽ ተጻዋታይ ፊፋ 2024 ምጽዋዑ ይዝከር።
* ዓላሚ ሊቨርፑል ኣርነ ስሎት፡ ሓደ ካብ ወሰንቲ ተጻወትቲ ትረንት ኣለክሳንደር-ኣርኖልድ፡ ኣብዛ ጋንታ ምሉእ ተወፋይነት ከምዘለዎ ገሊጹ - ወላ'ኳ መጻኢኡ ንጹር ከምዘየለ ይግለጽ እንተሃለወ።

ኣብ ዝመጽእ ክረምቲ ምስ ሊቨርፑል ውዕሉ ዘብቅዕ ኣርኖልድ፡ ብሪያል ማድሪድ ይህደን ምህላዉ ይፍለጥ። ወላ'ኳ ዛጊት ወግዓዊ ሕቶ ኣይምጽኣዩ፡ እቲ ወረ ነዛ ዝጽወተላ ዘሎ ጋንታ ቅሳነት ዝኸልእ እዩ። ስሎት ግና፡ ሃሙን ቀልቡን ገና ምስ ጋንታኡ ምህላዉ እዩ ዝዛረብ።

ቪንሰየስ፡ ንኣርባዕተ ግጥማት . . .

ተጻዋታይ ሪያል ማድሪድ ቪንሰየስ ጁንየር፡ ዓርቢ ምሸት ንቫለንሽያ ኣብ ዝሰዓሩሉ ናይ ላ'ሊጋ ጸወታ ብቐጥታ ቀይሕ ካርድ ብምብራሩ፡ ንኣርባዕተ ግጥማት ክቕጻዕ ከምዝኸእል ተገሊጹ።

ቪንሰየስ፡ ምስ ሓላዊ ልዳት ቫለንሽያ ስቶል ዲሚትሪቫስኪ ብምግርጫዉን ነቲ ሓላዊ ልዳት ብምድፋኡን እዩ፡ ኣብ መበል 79 ደቒቕ ቀይሕ ካርድ ተመዚዝዎ። ቅድሚ ምውጽኡ ምስ ዳኛ ክታረኽ ስለእተራእየ ድማ ንኣርባዕተ ግጥማት ክቕጻዕ ከምዝኽእል ተገሊጹ።

እዛ ፍጻመ ከም ቀላል ነገር እንተተገምጊማ ግና፡ መቕጻዕቱ ካብ ክልተ ክሳብ ሰለስተ ጸወታታት ክኸውን እዩ። ኣብ መበል 27 ደቒቕ ብዝተመዝገበታ ሽቶ ተመራሒ ዝነበረ ማድሪድ፡ ኣብ መበል 85 ሞድሪች፡ ኣብ መበል 95 ደቒቕ ከኣ ኣቐዲሙ ፍጹም ቅላዕ ስሒቱ ዝነበረ በሊንግሃም ብዘመዝገቡወን ሽቶታት 2ብ1 ተዓዊታ፡ መራሕነት ላ'ሊጋ ተረኺባ ኣላ።

ጽባሕ

ሱፐር ዲቪዥን 'ኤ' ኣብ ስታድዩም
ኣስመራ
ጎዳይፍ - ኣልታሕረር 1:30 ድ.ቀ
ፓራዲዞ - ኣስመራ በራ 3:30 ድ.ቀ
* ናይ ደቂ ኣንስትዮ ጋንታታት
ኢንሹራንስን ሓይሊ ኣየርን 11:30 ቅ.ቀ
ክጻወታ እየን

ፕሪመር ሊግ
ፉልሃም - ኢፕስዊች 5:00 ድ.ቀ
ሊቨርፑል - ማን ዩናይትድ 7:30 ድ.ቀ
ጽባሕ
ፕሪመር ሊግ
ዎልቭስ - ኖቲንግሃም 11:00 ድ.ቀ
ፍጻመ ጸወታ ሱፐር ኮፓ ኢጣልያ
ኢንተር ሚላን - ኤሲ ሚላን 10:00 ድ.ቀ

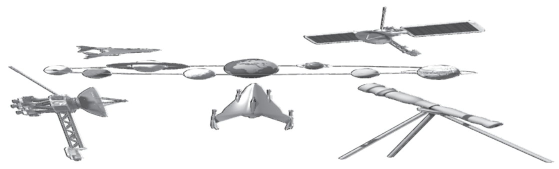

ዳህሳስን ምርምርን

ዮርዳኖስ ጸጋይ

ኣብ ከረጺት ሻሂ፡ ኣዝዮም ደቀቕቲ ፕላስቲካት ተረኺቦም

ተመራመርቲ ዩኒቨርሲቲ ባርሰሎና - ስጳኛ፡ ከረጺት ሻሂ ብልሙድ ኣጸዋውዓ 'ሊፕቶን'፡ ኣብ ውዑይ ማይ ምስ ዝኣቱ፡ ብቢልዮናት ዝቖጸሩ ኣዝዮም ዝተዋቐቑ ፕላስቲካት ከምዝዘተፍእ ሓቢሮም።

እዮም ተመራመርቲ፡ ኣብ ዕዳጋታት ልሙዳት ኣብ ዝኾኑ ከረጺት ሻሂ እዮም መጽናዕታዊ ምርምር ኣካይዶም። እዮም ንመጽናዕቲ ዝቐረቡ ሰለስተ ዓይነታት ከረጺት ሻሂ፡ ካብ 'ፖሊፕሮፒሊን'፡ 'ሴሉሎዝን 'ናይሎን-6' ዝተሰርሑ እዮም። ዝበዝሐ ትሕዝዩኡ ካብ 'ፖሊፕሮፒሊን' ዝተሰርሐ ከረጺት ሻሂ፡ ኣብ 1 ሚሊ-ሊትር ብማእከላይ ገምጋም 136.7 ናኖ-ሜትሮ ዓቐን ዘለዎም 1.2 ቢልዮን ኣዝዮም ዝተዋቐቑ ፕላስቲካት ይተፍእ። ካብ ብሰሉሎዝ ዝተሰርሐ ከረጺት ሻሂ ከኣ፡ ኣብ 1 ሚሊ-ሊትር፡ ብማእከላይ ገምጋም 244 ናኖ-ሜትሮ ዓቐን ዘለዎም 135 ሚልዮን ኣዝዮም ዝተዋቐቑ ፕላስቲካት ይትፋኣ። ካብ 'ናይሎን-6' ዝተሰርሐ ከረጺት ሻሂ ከኣ፡ ኣብ 1 ሚሊ-ሊትር፡ ብማእከላይ ገምጋም 138 ናኖ-ሜትሮ ስፍሓት ዘለዎም 8.18 ሚልዮን ኣዝዮም ዝተዋቐቑ ፕላስቲካት ናብቲ ውዑይ ማይ ከምዝፍነወ ሓቢሮም።

ንኣየም፡ ብተጠቀምቲ ከረጺት ሻሂ ዝመጽእ ሕማም ዋላ ክሳብ ሕጂ ብመርትዖ ከረጋገጽዎ እንተዘይክኣሉ፡ ከምቲ ውሁድ እዞም ንኣሳት ፕላስቲካት፡ ናብ ሰራውር ደምን ዋህዮታት መዓናጡን ኣትዮም ናብ ዝተፈላለዩ ክፋላት ኣካላት ብምዝርጋሕ፡ ኣብ ዝተናወሐ እዋን ክሓወዩ ዘኽእሉን ዘይክእሉን ሕማማት ከስዕቡ ከምዝኽእሉ ግን ኣረጋጊጾም ኣለው።

ዝተፈላለዩ ጽሑፋት ከምዝሕብርዎ፡ ዝተዋቐቑ ፕላስቲካት ናብ ኣካላት ብዝተፈላለዩ መገድታት ምስ ዝኣትወ፡ ንስሉታዊ ንጥፈታት ዋህዮ ብምትዕንቃፍ፡ ንተደጋጋሚ ረኽሲ የቃልዕ። ብዘይካዚ፡ ኣብ መዓናጡ ዝተዋቐቑ ፕላስቲካት ምስተዘህልወ፡ ረኽሲ መዓንጣ ከምዘስዕቡ ይሕብር። እዮም ተመራመርቲ፡ ኣብዚ ግዜ እዚ ልሙድ ኮይኑ ዘሎ መዕሸጊ መግቢ ፕላስቲክ፡ ንጥዕና ተጠቀምትን ኣከባብን ኣብ ሓደጋ የእቱ ምህላዉ ብምጥቃስ፡ ኣፍረይቲ ዝበለፀ ዕሸግ ነገር፡ ዝሓሸ መዕሸጊ ተጠቒመን ፍርያተን ክቐርባ ተማሕጺኖም። ተጠቀምቲ ከኣ፡ ቀጠፍ ኣብ ክንዲ ኣብ ከረጺት ሻሂ ከሎ ኣብ ማይ ውዑይ ዘእትውዎ፡ ካብቲ ከረጺት ኣውጺኦም ኣብ በራድ ከፍልሕዎ ብምምካር፡ እንተተኻኢሉ ድማ ናይ ጥሮ ቀጠፍ ክጥቀሙ ኣዘኻኺሮም።

ዝበዝሑ ዓይነታት ከረጺት ሻሂ፡ ብወረቐት ዝሰርሑ ዋላ እንተኾኑ፡ ንዝተፈላለዩ መዓላታት ተባሂሉ ንእሽቶ ዓቐን ፕላስቲክ ከምዝሕወሶም ይንገር።

ቁርሲ ንጥዕና ልብን ክብደት ኣካልን ኣገዳሲ ምዃኑ ተገሊጹ

ኣብ ሓደ መጽናዕቲ፡ ቁርሲ፡ ካብ'ቲ ዕለታዊ እትምገቦ ጸዓት፡ ኣርብዒ ዝወከለን መኣዘውን ምስ ዝኸውን፡ ተኽእሎ ክረሻን ሕማም ልብን ከምዝጎድል ተገሊጹ።

ኣብ'ዚ መጽናዕቲ፡ ካብ 55 ክሳብ 75 ዓመት ዝዕድመኦም 400 ከረሻት ሰባት፡ ንሰለስተ ዓመታት ተሳቲፎም። ቁርሲ ካብ'ቲ ዕለታዊ እትምገቦ ጸዓት፡ ኑቲ 20 ክሳብ 30 ሚኢታዊት ዝወከለን፡ ጠቓሚ ስብሒ፡ ጽሕማን ካልኦት ማዕድናትን ዘጠቓለለን ምስ ዝኸውን፡ ንጥዕና ልቢ ጽቡቕ ምዃኑ እዩ ተፈሊጡ።

ኣብ'ቲ ተግባራዊ ምርምር፡ ኣብ ግዜ ቁርሲ፡ ሓደ ርብዒ ካብ'ቲ ዕለታዊ ዝወሰድዎ ጸዓት ዝምገቡ ሰባት፡ ካብ'ቶም ካብ'ዚ ዓቐን ዝውሕድ ወይ ዝበዝሕ ጸዓት ኣብ ግዜ ቁርሲ ዘህልኹ ሰባት፡ ዝተሓተ ክብደት ኣካላት ከህልዎም ከሎ፡ ብዙሒ ዘለዎ ንጥዕና ጠቓሚ ኪለስትሮል ከምዝውንኑ ድማ ተሓቢሩ። ብዘይካዚ፡ ብዝተፈላለዩ ጸገማት ልቢ ክጥቅዑ ዘለዎም ተኽእሎ'ውን ብመጠኑ ዝጎደለ ምዃኑ ተገሊጹ ኣሎ።

እትምገቦ ቁርሲ፡ ፕሮቲን፡ ጠቓሚ ስብሒ፡ ጽሕማን ማዕድናትን ዘጠቓለለን ብዙሒ ሽኮርን ጉዳኢ ስብሕን ዘይብሉን ምስ ዝኸውን፡ ኣብ ምሕላው ጥዕና ልቢ ዝያዳ ኣበርክቶ ከምዘለዎ፡ ኣቲ ይኸውን ናይ'ቲ መጽናዕቲ ኣመልኪቶም ኣለው።

ቁርሲ ኣገዳሲ ክፋል ዕለታዊ መግቢ እዩ። ኣብ ግዜ ቁርሲ፡ መኣዘዊ ዝኾነ ማእከላይ ዓቐን መግቢ ኣብ ግቡእ ሰዓት ምስ ዝውሰድ፡ ኣብ ምህላው ምሉእ ጥዕና ውሑ ተራ ኣለዎ። ማዕድናትን ፕሮቲንን ዝውንን ቁርሲ ምምጋብ፡ ተኽእሎ ናይ ስርዓት-ምሕቃቅ መግቢ ጸገማትን ምስኡ ዝተሓሓዙ ሕዱራት ሕማማትን ስለዝጎድል፡ ኣብ'ቲ መጽናዕታዊ ጽሑፍ ተመልኪቱ ኣሎ።

"ሕዱር ቃንዛ ብኣመጋግባ ክመሓየሽ ይኽእል" ተመራመርቲ

ብተመራመርቲ ዩኒቨርሲቲ ደቡብ ኣውስትራልያ ዝተኻየደ መጽናዕቲ፡ ብርትዐ ሕዱር ቃንዛ፡ መኣዘዊ ኣመጋግባ ህዝቢ ዓለም ዘሳቒ ዘሎ፡ ቀስ እናበለ እኣካት ዘማሽን ጸገም ጥዕና እዩ። ሕዱር ቃንዛ ብዝያዳ ኣብ ደቂ-ኣንስትዮን ከራሻት

ብምኽታል ክመሓየሽ ከምዝኽእል ሓቢሩ።

ሕዱር ቃንዛ ን30 ሚኢታዊት ካብ ሰባትን የጋጥም። እዞም ተመራመርቲ፡ ብርቱዕ ሕዱር ቃንዛ ዘለወን ደቂ-ኣንስትዮ፡ መኣዘዊ ኣመጋግባ ብምኽታል፡ ቃንዛኤን ብምምሕያሽ ኣብ መድሃኒታት ዘለወን ምርኩሳ ከጉድላ ከምዝኽእላ ገሊጾም ኣለው።

እዮም ተመራመርቲ፡ ኣብ ኣመጋግባ ብዙሐ ኣሕምልቲ፡ ፍረታታት፡ ስብሒ ዘይብሉ ስጋ፡ ጸባን ወጽኢት ጸባን ኣእካልን ጥረታትን ምዘውታር፡ ምስ ምህዳእ ቃንዛ ከምዝተሓሓዝ ኣረዲኦም። ንኣየም፡ ብኸመይ እዞም ዓይነት መግብታት ተኽእሎ ቃንዛ ከምዝጎድሉ ዋላ ኣይነጸረሉም፡ ግን ኣብ'ዞም መግብታት ዝርከቡ ባእታታት ጸረ-ነድርን ጸረ-ምረታን ኣበርክቶ ክህልዎም ከምዝኽእል እዮም ዝገለጹ። ኣስዒቦም፡ ክብደት ኣካላት ብዘየገድስ፡ ጥዑይ ኣመጋግባ ምዘውታር፡ ኣብ ምምሕያሽ ሕዱር ቃንዛ ኣበርክቶ ከምዘለዎ ኣብሪሆም።

ቡንን ሻህን፡ ንመንሸሮ ርእስን ክሳድን የጉድል'ዩ ተባሂሉ

ቡንን ሻህን ምስታይ፡ ምስ ምጉዳል ተኽእሎ መንሸሮ ርእሲ፡ ክሳድ፡ ኣፍን ጎረሮን ምትሕሓዝ ከምዘለዎ፡ ኣብ ዩኒቨርሲቲ ዩታ - ኣመሪካ ኣብ ዝተኻየደ መጽናዕቲ ተሓቢሩ።

እዚ መጽናዕቲ፡ 25 ሽሕ ሰባት ኣብ ዘሳተፉ 14 መጽናዕታዊ ምርምራት ተመርኲሱ እዩ ተኻይዱ። ኣብ'ቲ ዝተረኸበ ወጽኢት ከኣ፡ እቶም ዕለታዊ 4 ኩባያ ቡን ዝሰትዩ ተሳተፍቲ፡ ካብ'ቶም ጠቕላሊ ቡን ዘይሰትዩ፡ ብመንሸሮ ርእስን ክሳድን ክጥቅዑ ዘለዎም ተኽእሎ ብ17 ሚኢታዊት ዝተሓተ፡ መንሸሮ ኣፍ ከማዕብሉ ዘለዎም ዕድላት ከኣ ብ30 ሚኢታዊት ዝኸደለ ኮይኑ ተረኺቡ። ብተወሳኺ፡ ቡን ዝሰትዩ ሰባት፡ ብመንሸሮ ጎረሮ ክጥቅዑ ዘለዎም ተኽእሎ ብ22 ሚኢታዊት፡ መንሸሮ ታሕተዋይ ክፋል ጎረሮ ከማዕብሉ ዘለዎም ዕድላት ከኣ ብ41 ሚኢታዊት ጉዱሉ ከምዝተዓዘበዎ፡ ኣካየድቲ እዚ መጽናዕቲ ገሊጾም።

ንሻሂ ኣመልኪቱ ኣብ ዝተኻየደ ተወሳኺ መጽናዕቲ ከኣ፡ ሻሂ ምስታይ ንተኽእሎ መንሸሮ ታሕተዋይ ክፋል ጎረሮ (hypopharyngeal cancer) ብ29 ሚኢታዊት ከምዝቕንሶ ተሓቢሩ። ኣብ መዓልቲ ሓንቲ ኩባያ ሻሂ ምስታይ፡ መንሸሮ ክሳድን ርእስን ከምዕብል ዘሎ ዕድላት ብ9 ሚኢታዊት ከምዝንድል ድማ ተገሊጹ። ኣብ መዓልቲ ካብ ሓደ ኩባያ ንላዕሊ ሻሂ ምስታይ፡ ንመንሸሮ ላንቃ ከቃልዕ ከምዝኽእል ከኣ ወሲኾም ይጠቕሱ።

መንሸሮ ርእስን ክሳድን፡ ካብ'ቶም ብተደጋጋሚ ዝርአዩ ዓይነት መንሸሮታት ኮይኖም፡ ብዝያዳ ኣብ ማእከላይን ትሕቲን ኣታዊታት ዘለወን ሃገራት የጋጥሙ። ኣብ መወዳእታ፡ ቡንን ሻህን ዝኾነ ከይተሓወሶም ብማእከላይ ዓቐን ምስ ዝውሰዱ፡ ካብ'ቲ ዝህልዎም ጉድኣት እቲ ዝህብዎ ጥቕሚ ከምዝዓዝዝ፡ እቶም ተመራመርቲ ኣጽሪሮም።

ተረኛ ፋርማሲ
ቤት መሸጣ መድሃኒት ዓሳብ
ፋርማሲ ፋሚሊ
ፋርማሲ ሰናይ

ዕለት
05/01/2025

ጎደና
ጎደና ኣፍዓበት ቁ.105፡ ከባቢ 2ይ መደበር ፖሊስ (ካርሸሊ)
ጎደና 195፡ 6 ከባቢ ባሕቲ መስከረም ጎኒ ቤት መግቢ ሊባኖስ
ጎደና ዓዲ ኣበይቶ ቁ. 89፡ ትሕቲ ቤ/ት ማርቲ ንሉተር ኪንግ

ቁ.ስልኪ
123105
110740
08370129

ፋርማሲ ቁ.1 መዓልታውን ለይታውን ኣገልግሎት ትህብ ቁ.ቴሌፎን 127565